

Nota

Herziening Belastingen Nieuwkoop

(B&W, 10 maart 2009)

INHOUDSOPGAVE:

0. BESTUURLIJKE SAMENVATTING
1. INLEIDING
2. UITGANGSPUNTEN
3. WETTELIJKE ONTWIKKELINGEN
4. BELEIDSITEMS
5. OPBRENGST- EN TARIEFONTWIKKELING
6. BELASTINGDRUK BIJ RECREATIEOBJECTEN
7. HERZIENING / HERIJKING BELASTINGSTELSEL
8. INVOERING ONDERNEMERSFONDS

BIJLAGEN:

- I. Raadgever gemeentelijke belastingen (VNG)
- II. Woonlastenmonitor 2008 (COELO)
- III. Motie 1 van de raad van 19 juni 2008
- IV. Motie 2 van de raad van 19 juni 2008
- V. Motie 3 van de raad van 6 november 2008
- VI. Schriftelijke vragen&antwoorden n.a.v. de thema avond belastingen voor de raad d.d. 29 januari 2009

Leeswijzer

De Bestuurlijke samenvatting geeft in één oogopslag de voorgestelde toekomstige situatie weer. Na de inleiding worden in hoofdstuk 2 "Uitgangspunten", de wettelijke en de lokale kaderstellende uitgangspunten beschreven. De thans bekende en relevante toekomstige wettelijke ontwikkelingen zijn beschreven in Hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 "Beleidsitems", wordt ingegaan op beleidszaken die voor alle belastingen van toepassing zijn. Een overzicht van de opbrengst- en tariefontwikkeling is opgenomen in Hoofdstuk 5. De specifieke situatie en problematiek met betrekking tot de categorie recreatieobjecten wordt apart beschreven in Hoofdstuk 6. In hoofdstuk 7 "Herziening/herijking belastingstelsel" wordt per belastingsoort een voorstel gedaan. Tot slot wordt in Hoofdstuk 8 "Invoering ondernemersfonds" ingegaan op de mogelijkheden met betrekking tot een zogenaamd ondernemersfonds.

0. BESTUURLIJKE SAMENVATTING

Conform afspraak met de raad worden in deze nota voorstellen gedaan om het huidige belastingstelsel te herijken en met ingang van 2010 op enkele onderdelen te herzien.

Voor algemene informatie over gemeentelijke belastingen wordt verwezen naar de bijgevoegde brochure "Raadgever gemeentelijke belastingen".¹

Indien het hanteren van een bepaalde heffing onredelijk, overbodig of inefficiënt wordt geacht, wordt voorgesteld om deze vanaf 2010 af te schaffen. Andersom worden ook voorstellen gedaan voor het invoeren van volstrekt nieuwe heffingen. De uiteindelijke definitieve keuze is een bevoegdheid van de raad.

Bij de herijking van het huidige belastingstelsel zijn de navolgende criteria gehanteerd:

1. de heffing en invordering van belastingen moet (uiteraard) rechtmatig zijn;
2. de lastendruk tussen eigenaren en gebruikers van woningen en niet-woningen moet zo evenwichtig mogelijk worden verdeeld;
3. het raadsprogramma 2007 – 2010;
4. de forensen en toeristen moeten bijdragen aan de belastingopbrengst omdat zij ook gebruik maken van de gemeentelijke voorzieningen, maar hun lastendruk moet wel in een reële verhouding staan tot de lastendruk van inwoners van de gemeente Nieuwkoop en mag dus zeker niet hoger zijn omdat forensen en toeristen nu eenmaal niet het hele jaar in de gemeente verblijven.
5. de totale opbrengst gemeentelijke belastingen, exclusief autonome ontwikkeling (areaaluitbreiding, effecten herwaardering) en trendmatige verhogingen (inflatie), moet gelijk blijven.

Thans is er nog een aantal onduidelijkheden die een goede afweging en weloverwogen beslissing bemoeilijken. De belangrijkste is het kabinetsvoornemen om een wettelijke vrijstelling te introduceren bij de precariobelasting voor ondergrondse kabels&leidingen. Dit kabinetsvoornemen wordt lang niet door alle partijen in de 2^e Kamer gesteund. Hopelijk komt er met het verschijnen van de meicirculaire in het voorjaar van 2009 meer duidelijkheid over dit onderwerp.

Een andere onduidelijkheid is het draagvlak bij ondernemers voor het heffen van extra belastingen ten behoeve van een zogenaamd ondernemersfonds. De ondernemersvereniging Het Actieve Groene Hart heeft bevestigd dat er thans, vanwege de recessie, onvoldoende draagvlak is bij haar leden, terwijl de Kamer van Koophandel nog steeds pleit voor invoering van een ondernemersfonds.

Vanwege de onduidelijkheid met betrekking tot de vrijstelling van precariobelasting voor ondergrondse kabels&leidingen wordt geadviseerd –op basis van de huidige inzichten- de Verordening precariobelasting ook vanaf 2010 te handhaven, omdat zo'n 90% van de precario-inkomsten wordt gerealiseerd door de ondergrondse kabels&leidingen. In het geval op een later moment blijkt dat het kabinetsvoornemen met betrekking tot bedoelde vrijstelling alsnog wordt omgezet in wetgeving zal uiteraard een heroverweging noodzakelijk zijn. In dat geval kunt u te zijner tijd van ons een separaat voorstel met betrekking tot deze materie tegemoet zien.

---

¹ De VNG heeft speciaal voor raadsleden zogenaamde 'raadgevers' uitgebracht die algemene informatie bevatten over een specifiek gemeentelijk onderwerp. Zo heeft de VNG ook een "Raadgever gemeentelijke belastingen" opgesteld.

Met betrekking tot het ondernemersfonds zijn er drie mogelijke heffingen, die vorming van een dergelijk fonds mogelijk maken: de OZB niet-woningen (= Leids Model), Reclamebelasting en de Business Improvement Districts (in Nederland BGV genaamd). Wij adviseren echter op dit moment een pas op de plaats te maken en eerst een nader onderzoek uit te voeren naar het draagvlak bij ondernemers alvorens definitief een besluit te nemen met betrekking tot het zogenaamde ondernemersfonds.

Inzake de belastingen op de zogenaamde woonlastennota, te weten de OZB, afvalstoffenheffing en rioolrechten, wordt geadviseerd het bestaande beleid zoals ook is opgenomen in het raadsprogramma, te handhaven. Dit beleid komt erop neer dat het bedrag van de woonlastennota gemiddeld jaarlijks alleen met het inflatiepercentage wordt gecorrigeerd. Wij stellen voor ditzelfde beleid ook te hanteren voor de andere belastingen en retributies.

Wat betreft de afvalstoffenheffing en rioolrechten is in het raadsprogramma opgenomen dat ook 100% kostendekkendheid is gewenst. Thans is dit nog niet het geval. In onderhavige nota is een aantal varianten uitgewerkt waarbij o.a. het effect van 100% kostendekkendheid is doorgerekend voor de woonlastennota van de inwoners van Nieuwkoop (=lastendruk).

Gebleken is dat het systeem van de forensenbelasting eigenlijk aangepast moet worden als de gemeente ook haar ambitie van een aantrekkelijke recreatieve gemeente wil blijven waarmaken. Het huidige tarief is relatief hoog en bovendien is thans sprake van enige discrepantie omdat toeristen die minder dan 90 dagen in Nieuwkoop verblijven geen gemeentelijke belastingen hoeven te betalen en de forensen die langer dan 90 dagen in Nieuwkoop verblijven of een woonruimte ter beschikking hebben € 434,- per jaar (=tarief 2009) aan forensenbelasting moeten betalen.

De budgettaire neutrale oplossing die wij voorstellen is de heffingsgrondslag van de forensenbelasting te wijzigen in de WOZ-waarde, gebruik te maken van zogenaamde waardeklassen en het tarief zodanig vast te stellen dat deze in redelijke verhouding komt te staan tot de andere belastingtarieven in Nieuwkoop.

Verder wordt voorgesteld twee nieuwe belastingsoorten te introduceren, te weten de toeristenbelasting en de roerende ruimtebelasting. De tarieven van deze twee nieuwe belastingsoorten zullen zodanig worden vastgesteld dat de opbrengst van beide minimaal gelijk is aan de inkomstenderving forensenbelasting.

Resumerend is in onderstaande tabel een vergelijking gemaakt tussen de huidige situatie (2009) en de gewenste situatie (2010 en verder).

In Nieuwkoop geheven belastingen	2009		2010 e.v.	
	Wel	Niet	Wel	Niet
onroerende zaakbelastingen	X		X	
roerende ruimtebelasting		X	X	
baatbelasting		X		X
forensenbelasting	X		X	
toeristenbelasting		X	X	
parkeerbelasting	X		X	
hondenbelasting	X		X	
reclamebelasting		X		X
precariobelasting	X		X	

Om de gewenste situatie te bereiken is een inventarisatie noodzakelijk van alle recreatie- en roerende ruimteobjecten in de gemeente Nieuwkoop, zodat ten behoeve van de gewijzigde (forensenbelasting) en nieuwe (toeristen- en roerende ruimtebelasting) belastingverordeningen voor 2010 ook juiste tarieven kunnen worden berekend met als uitgangspunt dat de totale belastingopbrengsten, exclusief de doorrekening van een eventuele toename van de perceptiekosten, gelijk blijven.

Deze inventarisatie kan medio 2009 worden uitgevoerd. De belastingverordeningen 2010 kunnen in dit geval in de (begroting)raad van november 2009 worden vastgesteld.

1. INLEIDING

Aanleiding

In de raad van 19 juni 2008 zijn door het college twee moties van de raad overgenomen die beide betrekking hebben op gemeentelijke belastingen, te weten:

Motie 1: betreft het uitvoeren van een onderzoek in 2009 naar de hoogte, grondslag en reikwijdte van de forensenbelasting in relatie tot het door de gemeente gevoerde recreatieve beleid.

Motie 2: betreft het opstellen van een nota in 2009 ten behoeve van de raad waarin alle mogelijkheden van gemeentelijke belastingheffing zijn aangegeven met daarbij beargumenteerd waarom daarvan al of niet gebruik te (gaan) maken.

In de vergadering van 6 november 2008 heeft de raad bij motie het college verzocht om: "de raad der gemeente Nieuwkoop voor 1 april 2009 een voorstel aan te bieden over de wijze en vorm van heffing van gemeentelijke belastingen, zodat bij het aanbieden van de Perspectiefnota 2010 een besluit kan worden genomen over de herziening van de grondslagen van het lokale belastingstelsel".

Doel

Deze nota belastingen heeft als doel om –naar aanleiding van bovenvermelde moties- vanuit inzicht in huidige grondslagen en tarieven van de belastingen, zoals die momenteel gehanteerd worden, een richtinggevende keuze voor de belastingmix van de gemeente te maken vanaf 2010 op het niveau van de belastingplichtigen, de grondslagen en de tarieven.

Bestuurlijk besluitvormingstraject

D.d. 29 januari 2009 is een informatie avond georganiseerd voor de raad waarbij vanuit de ambtelijke organisatie een algemene presentatie is gegeven over de gemeentelijke belastingen in Nieuwkoop en waarbij daarna in subgroepen een aantal mogelijke varianten is doorgerekend. Tijdens deze avond zijn de diverse vragen schriftelijk vastgelegd en gecommuniceerd naar alle raadsleden. De beantwoording van deze vragen heeft eveneens schriftelijk plaatsgevonden en is op dezelfde wijze gecommuniceerd. Bovendien is het rekenmodel (Excel-bestand), waarmee voornoemde varianten tijdens de thema avond zijn doorgerekend, aan de raadsleden verstrekt zodat ook individueel allerlei varianten kunnen worden doorgerekend door de raadsleden.

Definitieve besluitvorming door de raad is voorzien op 23 april 2009.

In de Perspectiefnota 2010 (planning: vaststelling in de raad van juni 2009) zullen de definitieve uitgangspunten met betrekking tot het meerjarenbeleid gemeentelijke belastingen nog eens worden bekrachtigd. Bij het aanbieden van de belastingverordeningen voor 2009 (planning: vaststelling in de begrotingsraad van november 2009), zullen de definitieve tarieven voor 2009 worden vastgesteld.

Wettelijke grondslag

In de Gemeentewet zijn de belastingen, die een gemeente mag heffen, limitatief opgesomd. De gemeente Nieuwkoop heft de volgende belastingen:

In Nieuwkoop geheven belastingen	Wel	Niet
artikel 220 Gemeentewet: onroerende zaakbelastingen	X	
artikel 221 Gemeentewet: roerende ruimtebelasting		X
artikel 222 Gemeentewet: baatbelasting		X
artikel 223 Gemeentewet: forensenbelasting	X	
artikel 224 Gemeentewet: toeristenbelasting		X
artikel 225 Gemeentewet: parkeerbelasting	X	
artikel 226 Gemeentewet: hondenbelasting	X	
artikel 227 Gemeentewet: reclamebelasting		X
artikel 228 Gemeentewet: precariobelasting	X	

Overige publiekrechtelijke heffingen (rechten)

Op grond van artikel 229 van de Gemeentewet kan de gemeenteraad rechten heffen voor door de gemeente geleverde diensten en producten. Dit zijn heffingen, die eenzijdig door de gemeente worden opgelegd. Voor deze categorie bepaalt artikel 229b Gemeentewet, dat de te hanteren tarieven maximaal 100% kostendekkend mogen zijn. De wet geeft voor de mogelijke rechten geen limitatieve opsomming. Nieuwkoop kent voor 2009 de volgende rechten:

Als onderdeel van de zogenaamde Woonlastennota (voor alle inwoners van Nieuwkoop):

- riolafvoerrecht;
- afvalstoffenheffing;

Overig (alleen van toepassing voor degenen die om betreffende dienst vragen van de gemeente):

- leges burgerzaken/bevolking;
- riolaansluitrecht
- bouwleges;
- overige leges;
- marktgeden;
- begraafplaatsrechten.

Financiële samenstelling pakket publiekrechtelijke, gemeentelijke heffingen

Met het pakket aan publiekrechtelijke, gemeentelijke heffingen is in 2009 in totaliteit een bedrag gemoeid van afgerond € 12,8 miljoen. De onroerende zaakbelasting heeft hierin met ruim 42% het grootste aandeel (€ 5,4 miljoen).

Hierna volgen qua omvang het rioolrecht (gezinnen en bedrijven; € 2,5 miljoen) en de afvalstoffenheffing (€ 2,3 miljoen).

Onroerende zaakbelasting (woningen), afvalstoffenheffing en rioolrecht (rioolafvoerrecht, gezinnen) vormen samen het gemeentelijke woonlastenplaatje. Deze drie heffingen zijn goed voor zo'n 80% van de totale opbrengst aan gemeentelijke heffingen.

Het volgende overzicht geeft een totaalbeeld van de in de begroting 2009 geraamde inkomsten uit lokale heffingen.

Omschrijving	Geraamd 2009	Percentage
<i>Woonlastennota:</i>		
Onroerende zaak-belastingen		
Eigenaren woningen:	€ 3.522.378	27,46%
Eigenaren niet-woningen:	€ 1.116.748	8,70%
Gebruikers niet-woningen:	€ 773.564	6,03%
	€ 5.412.690	42,19%
Rioolrecht gezinnen	€ 2.309.303	18,00%
Afvalstoffenheffing	€ 2.338.046	18,22%
<i>Overige belastingen:</i>		
Precariobelasting	€ 689.613	5,38%
Forensenbelasting	€ 213.720	1,67%
Hondenbelasting	€ 62.890	0,49%
Parkeerbelasting	€ 12.587	0,10%
<i>Overige publiekrechtelijke heffingen (rechten):</i>		
Bouwleges	€ 1.032.236	8,05%
Leges burgerzaken	€ 425.603	3,32%
Rioolrecht bedrijven	€ 231.188	1,80%
Begraafplaatsrechten	€ 81.933	0,64%
Marktgelden	€ 7.674	0,06%
Leges overig	€ 11.977	0,09%
Totaal	€ 12.829.460	100,00%

Aanpak

De belastingen zijn objectief vergeleken, op onder meer de volgende gebieden:

- Karakter van de heffing.
- Tarieven.
- Grondslagen.
- Mate kostendekkendheid.
- Opbrengsten (volumes) per belasting.
- Perceptiekosten.
- Kwijtschelding en de dekking daarvan.
- De wijze van heffing.
- Vrijstellingen.

Met name saillante verschillen worden in deze nota gepresenteerd.

2. UITGANGSPUNTEN

Wettelijk

a. Gemeentewet

Specifiek Nieuwkoop

b. Algemeen

c. Raadsprogramma 2007 – 2010

d. Nota lokale heffingen gemeente Nieuwkoop 2007

e. Perspectiefnota 2009 – 2012

f. Programmabegroting 2009, paragraaf lokale heffingen

g. Dienstverleningsovereenkomst

Wettelijk

Gemeentewet

In de Gemeentewet is aangegeven welke belastingen gemeenten mogen heffen. De opbrengst hiervan gaat naar de algemene middelen. Naast belastingen kan de gemeente ook zogenaamde retributies heffen. Dat zijn vergoedingen die de gemeente vraagt voor verleende diensten of voor het gebruik van voorzieningen. Voor meer informatie wordt verwezen naar de bijgesloten en speciaal voor raadsleden bedoelde brochure "Raadgever gemeentelijke belastingen" van de VNG.

Specifiek Nieuwkoop

Algemeen

De Meerjarenbegroting 2009-2012 is het financieel uitgangspunt voor de herzieningsvoorstellen. De belastingverordeningen voor 2009 vormen het fiscaal juridisch uitgangspunt.

Deze nota ziet toe op het herzien van belastingen, het zogenaamde publiekrechtelijk verhaal. Het privaatrechtelijk verhaal, zoals bijvoorbeeld inkomsten uit huur of erfpacht, blijven voor deze nota buiten beschouwing.

Raadsprogramma 2007 - 2010

In dit raadsprogramma, welke is vastgesteld in de raadsvergadering van 25 januari 2007 (nummer 2007/0024) is het volgende vermeld met betrekking tot de lokale heffingen:

1. De partijen wensen de lastenstijging voor de inwoners, zowel huurders als eigenaren, te beperken tot de inflatie.
2. De drie belastingtypen die maatgevend zijn voor de lastenstijging zijn de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolbelasting. Uitgangspunt voor de partijen is dat de totale belastingdruk over deze drie componenten niet hoger mag zijn dan in de oude gemeenten.
3. De partijen wensen een kostendekkend tarief voor de afvalstoffenheffing en de rioolbelasting.

4. De partijen wensen inzicht in de perceptiekosten van de diverse lokale belastingen. Zij zijn van mening dat belastingen effectief dienen te zijn en opteren voor afschaffing van belastingen waarvan de perceptiekosten een bepaald niveau te boven gaan.

Met uitzondering van het hiervoor vermelde punt 3. is tijdens deze raadsperiode voldaan aan het onderdeel lokale heffingen uit het raadsprogramma.

Nota lokale heffingen gemeente Nieuwkoop 2007

De conclusies van deze nota die in 2007 door uw raad zijn vastgesteld, zijn voor een deel ingehaald door de actualiteit welke is vastgelegd in de Perspectiefnota 2009 – 2012 en de Programmabegroting 2009, paragraaf lokale heffingen. Dit is de reden waarom deze nota in dit kader verder buiten beschouwing wordt gelaten.

Perspectiefnota 2009 - 2012

In de Perspectiefnota zijn o.a. budgetten voor de intensivering van het economisch beleid opgenomen. Voorzien is in een structurele uitgave voor de gemeente van € 20.000 voor het parkbeheer en € 20.000 voor de promotie Ondernemend Nieuwkoop. Deze kosten worden vanaf 2011 gedekt door een extra verhoging van 2% van de OZB-tarieven voor niet-woningen.

Programmabegroting 2009, paragraaf lokale heffingen

Volgens de Programmabegroting 2009, paragraaf lokale heffingen, geldt als algemeen uitgangspunt bij de onroerende zaakbelastingen een jaarlijkse indexering van het tarief met het voor het nieuwe belastingjaar verwachte inflatiepercentage (voor 2009: 2,75%). Daardoor houdt de inkomstenkant van de begroting bij ongewijzigd bestaand beleid gelijke tred met de uitgavenkant. Het al dan niet extra verhogen of verlagen van de tarieven van de onroerende zaakbelastingen is een zaak van integrale afweging in het kader van (de actualisering van) het financieel meerjarenperspectief.

Als algemene beleidslijn wordt in de Programmabegroting voor de overige belastingen aangesloten bij hetgeen hiervoor is verwoord voor de onroerende zaakbelastingen. Dit betekent:

- een jaarlijkse indexering van het tarief met het voor het nieuwe belastingjaar verwachte inflatiepercentage en
- het al dan niet extra verhogen of verlagen van deze tarieven is een zaak van integrale afweging in het kader van (de actualisering van) het financieel meerjarenperspectief.

Dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Alphen aan den Rijn

Met ingang van 1 januari 2007 heeft de gefuseerde gemeente Nieuwkoop de uitvoering van de WOZ- en belastingwerkzaamheden neergelegd bij de gemeente Alphen aan den Rijn. De basis voor de samenwerking is een dienstverleningsovereenkomst (DVO). De DVO kent een looptijd van vijf jaar (2007-2012).

Het belastingbeleid blijft een taak van de gemeente Nieuwkoop, zo ook het effectueren daarvan door het vaststellen van de verordeningen. Dat wil zeggen dat de gemeente Nieuwkoop zelf zeggenschap heeft over het vaststellen van de eigen belastingmix, te weten het vaststellen van de belastingplichtigen, de heffingsgrondslagen, de tarieven en de vrijstellingen.

Op het gebied van uitvoeringskwesaties wordt zoveel als mogelijk aangesloten bij de gemeente Alphen aan den Rijn. Te denken valt aan de betaaltermijnen, de beleidsregels voor het aanwijzen van belastingplichtige in keuze situaties en het invorderingsbeleid.

N.b.: de uitvoering van het kwijtscheldingsbeleid is vanaf 2009 ook betrokken in de D.V.O.

Samengevat is in de D.V.O. ondergebracht:

- het vaststellen van de belastingplichtige
- het vaststellen van de grondslag (onder meer de WOZ-waarde)
- het opleggen van de aanslag
- de afhandeling van bezwaar en beroepschriften
- de afhandeling van kwijtscheldingsverzoeken
- de (dwang)invordering

De uitvoering van de incidentele belastingen zijn niet ondergebracht in de D.V.O. Deze eenmalige belastingen worden vaak via een "nota" of kassabon tot aanslag gebracht door de functionele afdelingen, voorbeelden zijn: de incidentele precariobelasting, het rioolaansluitrecht en de leges.

3. WETTELIJKE ONTWIKKELINGEN

Vrijstelling precario voor ondergrondse kabels&leidingen

Tijdens het Algemeen Overleg van 6 maart 2008 heeft de Tweede Kamer aangedrongen om te komen tot de vrijstelling voor ondergrondse infrastructuur van nutsbedrijven op precario. Dit voornemen was eerder gemeld in voorafgaande circulaire, maar nog niet geëffectueerd als gevolg van de vraag naar de dekking van de gedeerde inkomsten bij gemeenten en provincies (artikel 2 Financiële verhoudingswet).

Het is de bedoeling om de wens van de Kamer zo uit te voeren dat alleen de onder- en bovengrondse infrastructuur van nutsbedrijven en netbeheerders wordt vrijgesteld. Dit is wetstechnisch goed af te bakken. De precariobelasting blijft bestaan als regulerend instrument voor gemeenten ter zake van onder andere terrassen, tijdelijke bouwplaatsen, reclameborden en andere objecten boven, op en in de gemeentelijke openbare grond.

In het overleg met de Kamer is vastgesteld dat de compensatie voor de te derven inkomsten van gemeenten ligt in de OZB-grondslag en bij de provincies bij de provinciale opcenten. In de wegging van het kabinet over de opbrengstontwikkeling OZB, in het voorjaar van 2009, zal met deze stijging ook rekening worden gehouden.

In het najaar van 2008 zijn kamervragen gesteld over de voortgang van de afschaffing van de precariobelasting op nutsnetwerken. De staatssecretaris van Financiën heeft daarop aangegeven dat het wetsvoorstel volgens planning nog dit jaar naar de ministerraad gezonden zal worden. De inwerkingtreding is voorzien per 2010. Compensatie voor de opbrengst wordt overeenkomstig de wens van de Tweede Kamer gevonden in de OZB. Gemeenten worden in de gelegenheid gesteld al in 2009 met de afbouw van hun precario te beginnen, in de macronorm OZB is daarvoor ruimte gemaakt.

(Kamerstukken II 2008/09, 31 704, nr. 8)

Op maandag 10 november jl. heeft de vaste commissie van BZK in het reguliere overleg met de bewindspersonen het onder andere ook gehad over de voorgenomen vrijstelling voor precario bij nutsbedrijven. In essentie is hieruit gekomen dat PvdA, CDA en CU niet positief staan tegenover de gang van zaken, omdat:

- zij het nogal voorbarig vinden dat in de meicirculaire door BZK is aangegeven dat er geen compensatie komt, terwijl de kamer daar nog over moet beslissen;
- zij het niet eens zijn met de suggestie om eventuele inkomstenderving te compenseren met een verhoging van de OZB.

Alleen de VVD heeft zich uitgesproken voor afschaffing. Vervolgbehandeling staat gepland voor begin 2009.

Bij het opstellen van deze nota (januari 2009) is geen recentere informatie bekend.

Verbrede rioolheffing

De Wet heet voluit: “Wijziging van de Gemeentewet, de Wet op de waterhuishouding en de Wet milieubeheer in verband met de introductie van zorgplichten van gemeenten voor het afvloeiend hemelwater en het grondwater, alsmede verduidelijking van de zorgplicht voor het afvalwater, en aanpassing van het bijbehorende bekostigingsinstrument (verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken)“.

Deze wet voorziet in:

- splitsing van de nu in de Wet milieubeheer (Wm) geregelde zorgplicht voor de inzameling en het transport van afvalwater in twee afzonderlijke zorgplichten. Daarbij wordt de zorgplicht in de Wm beperkt tot de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater, en wordt in de Wet op de waterhuishouding (Wwh) een zorgplicht voor de gemeente met betrekking tot afvloeiend hemelwater opgenomen;
- een in de Wwh op te nemen zorgplicht voor de gemeente voor het in het openbaar gemeentelijke gebied treffen van maatregelen om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken, voor zover het treffen van die maatregelen doelmatig is en niet tot de zorg van het waterschap of de provincie behoort;
- het creëren van een heffingsbevoegdheid in de Gemeentewet (nieuw artikel 228a), die de gemeenten in staat moet stellen de kosten te verhalen die gepaard gaan met de gemeentelijke wateropgave;
- de mogelijkheid voor gemeenten om bij verordening regels te stellen met betrekking tot het lozen van afvloeiend hemelwater en grondwater;
- verbreding van het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) door in de Wm op te nemen dat gemeenten in hun GRP naast de reeds bestaande planverplichting voor de inzameling en transport van afvalwater ook aandacht besteden aan hun zorgplicht voor grond- en hemelwater. De wet geeft een termijn van vijf jaar om het GRP aan te passen. In antwoord op Kamervragen heeft de staatssecretaris V&W aangegeven dat met de gemeenten in de Decemhernota 2006 (Kamerstuk 2006–2007, 27625, nr. 80) is afgesproken dat in bestaand stedelijk gebied waar grote wateroverlast optreedt deze voor 2015 wordt aangepakt. Aanpak van de resterende wateropgave zal voor 2027 plaatsvinden. Met de nieuwe rioolheffing hebben de gemeenten een instrument voor de financiering van deze maatregelen. De aanpak van regenwateroverlast in stedelijk gebied zal tot stijging van de lokale lasten leiden. Voor de regering vormt vergroting van doelmatigheid en de transparantie in de waterketen het uitgangspunt van het beleid, dit om de stijging van de lokale lasten zo beperkt mogelijk te houden (Kamerstukken II 2007/08, Aanhangsel 356)
- het doorvoeren van aanpassingen in de Wm die volgen uit de herijking van het regenwaterbeleid en de herijking van de VROM-regelgeving een aantal kleine wijzigingen in de Wwh om enkele technische onvolkomenheden te repareren die in de 'Implementatiewet EG-kaderrichtlijn water' zijn ontstaan.

- Waar het gaat over de bekostiging van de gemeentelijke watertaken vraagt de Tweede Kamer in haar verslag aandacht voor lokale lastenstijgingen. De nieuwe systematiek mag geen vrijbrief zijn voor lastenverzwaringen. De regering antwoordt in de NnavV dat doelmatigheid en een goede kosten-baten analyse centrale uitgangspunten in het wetsvoorstel zijn. De verantwoordelijkheid voor de doorberekening van de zorgplichten in de rioolheffing ligt bij de gemeenten. De verantwoording over de te maken kosten en de doorberekening hiervan, vindt op lokaal niveau plaats. De regering is niet van mening dat de nieuwe rioolheffing een vrijbrief inhoudt voor een flinke lastenverzwaring. Net als het huidige rioolrecht is de nieuwe rioolheffing maximaal kostendekkend. Voor de gemeentelijke watertaken kan zo nodig een verplichte benchmark worden opgelegd als de bestaande vrijwillige aanpak onvoldoende effect resulteert (aangenomen amendement TK)

Experimentenwet bedrijfsgerichte gebiedsverbetering (BGV-Zones)

De Experimentenwet BGV-zones geeft gemeenten tijdelijk de bevoegdheid om voor een periode van vijf jaar een gebied aan te wijzen waarbinnen de gemeente een bestemmingsheffing mag heffen voor de financiering van door een bepaalde meerderheid van de bijdrageplichtigen gewenste extra voorzieningen. De voorzieningen dienen zowel het gezamenlijk belang van de ondernemers als het algemeen belang. In een informele voorfase zullen de initiatiefnemende ondernemers zich organiseren in een vereniging of een stichting en hun gezamenlijke ambities voor het gebied formuleren. Vervolgens zullen zij met de gemeente in gesprek gaan over het beoogde gebied, de beoogde activiteiten en het voor de ambities benodigde tarief van de BGV-bijdrage.

Indien een uitvoeringsovereenkomst tot stand komt tussen de gemeente als beoogde subsidieverlener en de vereniging of stichting als toekomstige uitvoerder kan de gemeente de vereniging of stichting in een ontwerp voor een verordening opnemen. De verordening wordt vervolgens op reguliere wijze ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd die daarbij de gebruikelijke afwegingen zal (moeten) maken. Voordat een eenmaal vastgestelde verordening echter in werking kan treden moet worden onderzocht of de meerderheid van de beoogde bijdrageplichtige ondernemers het initiatief en het instellen van de heffing in deze vorm steunt. Bij voldoende draagvlak treedt de verordening in werking en wordt de BGV-zone ingesteld. De gemeente zorgt voor de inning van de BGV-bijdrage. Dit gebeurt op een vergelijkbare wijze als de heffing van ozb. De opbrengst van de heffing wordt in de vorm van subsidie uitgekeerd aan de vereniging of stichting. De vereniging of stichting is krachtens de uitvoeringsovereenkomst verplicht er de beloofde activiteiten van te financieren en moet op grond van de wet inzage geven in de stukken met betrekking tot rekening en verantwoording aan alle bijdrageplichtigen. De uitvoering van de heffing van de BGV-bijdrage is inhoudelijk en procedureel zoveel mogelijk gelijkgetrokken met de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ) en de bepalingen rond de heffing van de ozb in de Gemeentewet. Op deze wijze ontstaat een innovatieve toepassing van een al bestaande 'klassieke' gemeentelijke belasting.

De Experimentenwet loopt tot 1 juli 2015. Voor 1 januari 2013 vindt een evaluatie plaats en wordt besloten over een eventuele definitieve wet.

Overig; discussie gemeentelijk belastinggebied

Tijdens een wetgevingsoverleg is de staatssecretaris van BZK ingegaan op de hervorming van het gemeentelijk belastinggebied. Zij geeft aan over vergroting van lokale belastinginkomsten in gesprek te zijn met de VNG. De staatssecretaris zal hierop terugkomen bij de Kabinetsreactie op de aanbevelingen van de commissie-d'Hondt.

Vergroting van de belastinginkomsten is mogelijk door bestaande belastingen te verhogen, door de groep belastingplichtigen te vergroten of door introductie van nieuwe belastingen. Uitbreiding van de groep belastingplichtigen voor de OZB ligt deze Kabinetsperiode niet voor de hand. De staatssecretaris merkt op dat de hoogte van de tarieven valt onder het lokale belastinggebied. De introductie van nieuwe lokale belastingen is niet zo eenvoudig, gelet op de financiële context. De bespreking van het provinciale belastinggebied in het voorjaar 2009 lijkt de staatssecretaris een natuurlijk moment om over het gemeentelijk belastinggebied een knoop door te hakken.

(Kamerstukken II 2008/09, 31 700 VII, nr. 42)

4. BELEIDSITEMS

- a. perceptiekosten
- b. inflatiecorrectie
- c. kostendekkendheid
- d. kwijtschelding

De navolgende beleidsitems zijn meer integraal van karakter en zijn van toepassing op de meeste belastingen.

Afhankelijkheden

Belastingbeleid is afgeleid beleid. De algemene belastingen zijn afgeleid van het begrotingsbeleid voor de algemene middelen. Terwijl in veel situaties van het kostenverhaal dit van beheersverordeningen of wel functionele verordeningen is afgeleid. In de volgorde gezien is de belastingverordening gebaseerd op de beheersverordening en zijn de belastingtarieven gebaseerd op de opstellingen van baten lasten van de beheerstaken.

De wijze waarop het kostenverhaal moet plaatsvinden is ook afgeleid beleid. In de nog op te stellen nota inzake het algemeen tarievenbeleid, zullen deze uitgangspunten worden vastgelegd.

Perceptiekosten

Onder perceptiekosten worden kosten verstaan, die gemaakt worden om de belastingen op aanslag te brengen. In de nota inzake het algemeen tarievenbeleid zullen ook de uitgangspunten voor het berekenen en het doorberekenen van de perceptiekosten worden vastgelegd.

De vergoeding die aan de gemeente Alphen aan den Rijn wordt betaald voor de uitvoering van belastingen en WOZ is sinds 2006 bevroren op € 17,53 per inwoner voor de duur van twee jaar. Cao-verhogingen en prijscompensatie zijn tot nu toe niet doorberekend. In de tarieven van 2009 zullen deze in ieder geval wel doorberekend gaan worden. Dit bedrag per inwoner is een all in vergoeding voor alle werkzaamheden die zijn overeengekomen en vastgelegd in de DVO. Een uitsplitsing, c.q. de kosten per belastingsoort zijn niet bekend.

De jaarlijkse kosten die aan Alphen moeten worden vergoed komen hiermee op zo'n € 480.000. Een gedeelte hiervan krijgt de gemeente Nieuwkoop vergoed door de zogenaamde wettelijke afnemers van WOZ-gegevens, in casu de Rijksbelastingdienst en de Waterschappen. De jaarlijkse bijdrage van deze andere overheden bedraagt zo'n € 120.000. Tot slot zijn er nog de interne kosten belastingen die jaarlijks ongeveer € 80.000 bedragen.

De jaarlijkse 'netto'-kosten komen hiermee op € 440.000. Hier staat een opbrengst tegenover van in totaal € 11 Mln. (excl. bijvoorbeeld bouwleges en leges gemeentewinkel).

Met andere woorden: het percentage perceptiekosten bij belastingen bedraagt 4%.

Inflatiecorrectie

In de begroting 2009-2012 zijn alle tarieven verhoogd met het inflatiepercentage van 2,75%. Dit percentage is in de perspectiefnota 2009-2012 vastgesteld en is gebaseerd op het consumenten prijsindex CPB van maart 2008.

Het is op dit moment nog te vroeg om het inflatiepercentage voor de begroting 2010-2013 vast te stellen.

Bij de vaststelling van de OZB-tarieven wordt rekening gehouden met de waardeverandering van het onroerend goed.

Met andere woorden: bij een gemiddelde WOZ-waardestijging gaat het nieuwe tarief omlaag om dezelfde OZB-opbrengst te realiseren, terwijl door het toepassen van de inflatiecorrectie het tarief omhoog gaat.

Kostendekkendheid

Algemeen

De gemeente levert verschillende diensten en goederen. Hiervoor wordt vaak een vergoeding gevraagd in de vorm van een belasting (retributies) zoals: leges, marktgeld, staangeld, grafrechten, rioolrecht en afvalstoffenheffing. Bij de andere belastingen zoals bijvoorbeeld OZB, precariobelasting, forensenbelasting en hondenbelasting vindt geen kostenopstelling plaats omdat hier geen individuele dienst aan ten grondslag ligt.

De tarieven van bovenstaande retributies moeten op grond van artikel 229 b, eerste lid van de Gemeentewet zodanig worden vastgesteld dat de reële geraamde baten niet uitgaan boven de reële geraamde lasten. Dit betekent dat maximaal (100%) de lasten die verband houden met de dienstverlening verhaald kunnen worden. Overeenkomstig het systeem van het huidige Besluit begroting en verantwoording dat uitgaat van bedrijfseconomische principes, moet de gemeente een bestendige gedragslijn volgen en reëel ramen.

Europese Dienstenrichtlijn, leges en kruissubsidiëring

Eind 2006 is de Europese Dienstenrichtlijn in werking getreden. Deze moet eind 2009 geïmplementeerd zijn. In overleg met EZ, Justitie en BZK is gebleken dat de Dienstenrichtlijn consequenties heeft voor de Nederlandse manier van legesheffing.

Voor het behandelen van een aanvraag voor een vergunning kunnen op grond van (onder meer) de Provinciewet (artikel 225), Gemeentewet (artikel 229b) en Waterschapswet (artikel 115, derde lid) leges geheven worden. Leges hebben het karakter van een retributie. De aangehaalde wetsartikelen bepalen telkens dat de hoogte van de tarieven zodanig wordt vastgesteld dat de geraamde baten van de leges niet uitgaan boven de geraamde lasten. Voor de toetsing aan deze opbrengstennorm mogen gemeenten op dit moment kijken naar de baten en lasten per afzonderlijke dienst, per samenhangende groep van diensten óf per het totaal van de in de legesverordening genoemde diensten. Op basis van jurisprudentie is thans toegestaan dat een gemeente, provincie of waterschap een hogere prijs in rekening brengt voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor een vergunning dan de daadwerkelijk gemaakte kosten, als het totaal van de begrote opbrengsten van de leges het totaal van de begrote kosten maar niet overschrijdt.

Artikel 13, tweede lid van de Dienstenrichtlijn heeft betrekking op de toegankelijkheid van vergunningprocedures en –formaliteiten en de hoogte van de kosten die de aanvragers maken. Dit artikel bepaalt dat eventuele kosten voor de aanvragers in verband met hun aanvraag redelijk zijn en evenredig met de kosten van de vergunningsprocedures in kwestie en de kosten van de procedures niet mogen overschrijden. Kosten die een overheidinstelling heeft gemaakt door diensten te verrichten in verband met vergunningsprocedures, kunnen derhalve met inachtneming van de kaders van artikel 13, tweede lid, in rekening worden gebracht bij de aanvragers. Die kostentoerekening hoeft niet op individuele basis plaats te vinden. De Dienstenrichtlijn laat toe dat vaste (forfaitaire) bedragen voor dienstverlening in verband met vergunningprocedures worden gehanteerd, mits die forfaitaire kosten zijn

gebaseerd op gemiddelde kosten.

Door de formulering van de dienstenrichtlijn is kruissubsidiëring in de toekomst alleen nog toegestaan binnen clusters van sterk samenhangende vergunningstelsels. Als er sprake is van ongeoorloofde kruissubsidiëring in de zin van de Dienstenrichtlijn, zal de legesheffing voor eind 2009 dienen te worden aangepast. Zie hierna.

Nota Tarievenbeleid

In het kader van de financiële verordening (art. 212 Gemeentewet) zal in 2009 een Nota Tarievenbeleid worden opgesteld. Het implementeren van de hiervoor beschreven Europese Dienstenrichtlijn en de vaststelling van een uniform gemeentelijk kostprijsbegrip zullen uiteraard onderdeel gaan uitmaken van deze nota. Het kostprijsbegrip zal het uitgangspunt worden voor het kostenverhaal dat met de gemeentelijke belastingen geschiedt.

Mate van kostendekking

De tarieven voor afvalstoffenheffing en rioolrechten zijn in 2009 nog niet 100% kostendekkend. In 2009 bedraagt het percentage kostendekkendheid inclusief BTW bij de rioolrechten afgerond 92% en bij de afvalstoffenheffing afgerond 84%.

Ook in 2010 en volgende jaren zal bij voortzetting van bestaand beleid geen sprake zijn van volledige kostendekking. Immers, als kosten alleen met het inflatiepercentage stijgen en de opbrengsten stijgen met eenzelfde factor, dan blijft de onderdekking in stand.

Kwijtschelding

De voorwaarden waarbinnen gemeenten kwijtschelding mogen verlenen van heffingen zijn door het Rijk nauw omschreven. Binnen de rijksregels bestaat voor gemeenten de volgende keuzeruimte:

- Bepalen of en zo ja voor welke heffingen kwijtschelding mogelijk is;
- Vaststellen van het percentage waarmee de bijstandsnorm wordt vermenigvuldigd, teneinde de betalingscapaciteit te kunnen berekenen.

De gemeente Nieuwkoop heeft begin 2008 beleidsregels voor kwijtscheldingen vastgesteld. Hierin is onder andere geregeld dat:

- kwijtschelding van opgelegde heffingen kan worden verleend voor:
  - afvalstoffenheffing;
  - rioolafvoerrecht.
- voor de toepassing van het kwijtscheldingsbeleid voor de gemeentelijke belastingen de kosten van bestaan, bedoeld in artikel 16 van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990, worden gesteld op 100% van bedoelde normuitkering;

Over het jaar 2009 zal naar verwachting rond €100.000,-- aan opgelegde heffingen worden kwijtgescholden. Dat zijn kosten voor de gemeente. Daarnaast maakt de gemeente kosten voor de uitvoering van het kwijtscheldingsbeleid. Deze bedragen voor 2009 naar verwachting rond €2.000,-- en belopen daarmee ongeveer 2% van het totale bedrag van de kwijtschelding 2009, hetgeen een alleszins acceptabel percentage is.

Met ingang van 2009 zal de gemeente Alphen aan den Rijn de kwijtschelding voor Nieuwkoop uitvoeren. Daarbij zal ook gebruik worden gemaakt van de mogelijkheid om belastingschuldigen geautomatiseerd kwijtschelding te verlenen. Zeer recent is deze procedure vereenvoudigd door de komst van een zogenaamd Inlichtingenbureau (=onderdeel van het Ministerie van SZW). Dit bureau kan voor de gemeente geautomatiseerd toetsen of een belastingschuldige die het voorgaande jaar kwijtschelding heeft ontvangen, opnieuw voor kwijtschelding in aanmerking komt. Dit gebeurt door middel van bestandsvergelijking.

De geautomatiseerde toetsing van het recht op kwijtschelding beoogt:

- de administratieve lasten voor de burgers te verlagen
- de afhandeltermijnen van kwijtscheldingsverzoeken te verkorten
- het gebruik van inkomensondersteunende regelingen te bevorderen

Samenvattend kan geconcludeerd worden dat er op dit moment geen aanleiding is het huidige kwijtscheldingsbeleid aan te passen.

5. OPBRENGST- EN TARIEFONTWIKKELING

- a. tabel lastendruk
- b. tabel regionale vergelijking
- c. tabel Atlas lokale heffingen (COELO)
- d. tabel Vereniging Eigen Huis

Tabel lastendruk

Ontwikkelingen 2009-2013

Om recht te doen aan de oorspronkelijke uitgangspunten van het raadsprogramma, maar ook aan de lijn die reeds is ingezet, is de woonlastenontwikkeling t/m 2013 nader uitgewerkt in drie varianten.

De bedragen voor de OZB in onderstaande tabel zijn gebaseerd op een woning met een gemiddelde WOZ-waarde van €285.000 in het heffingstijdvak 2009.

Het is gebruikelijk OZB-tarieven te berekenen op basis van de gemiddelde WOZ-waarde en gemiddelde stijgingspercentages omdat 'slechts' één OZB-tarief voor alle woningen mag worden vastgesteld. Met andere woorden: er kunnen geen verschillende OZB-tarieven worden gehanteerd voor bijvoorbeeld huurwoningen, rijtjeswoningen, vrijstaande woningen, etc.

Bij de afvalstoffenheffing is consequent het tarief voor een meerpersoonshuishouden aangehouden. Voor de rioolafvoerrechten is geen differentiatie in de tarieven van toepassing.

Variant 1

Uitgangspunten:

- de afzonderlijke woonlasten worden uitsluitend verhoogd met inflatie, i.c. aanname 2%;
- De mate van kostendekkendheid van het rioolrecht en de afvalstoffenheffing wijzigt niet, uitgaande van het gegeven dat deze kosten uitsluitend worden beïnvloed door de inflatie. Het percentage kostendekkendheid blijft 92%, respectievelijk 84%.

De ontwikkeling van de woonlasten ziet er als volgt uit:

	2009	2010	2011	2012	2013
OZB	€ 323,76	€ 330,24	€ 336,84	€ 343,58	€ 350,45
Rioolrecht	€ 234,00	€ 238,68	€ 243,45	€ 248,32	€ 253,29
Afvalstoffenheffing	€ 250,80	€ 255,82	€ 260,93	€ 266,15	€ 271,47
Totaal woonlasten	€ 808,56	€ 824,73	€ 841,23	€ 858,05	€ 875,21
Stijging woonlasten		2,00%	2,00%	2,00%	2,00%

De ontwikkeling van de opbrengsten² (x 1.000) ziet er als volgt uit:

	2009	2010	2011	2012	2013
OZB	€ 3.522	€ 3.592	€ 3.664	€ 3.738	€ 3.812
Rioolrecht	€ 2.309	€ 2.355	€ 2.402	€ 2.450	€ 2.499
Afvalstoffenheffing	€ 2.338	€ 2.385	€ 2.432	€ 2.481	€ 2.531
Totaal woonlasten	€ 8.169	€ 8.332	€ 8.499	€ 8.669	€ 8.842
Stijging opbrengsten		2,00%	2,00%	2,00%	2,00%

Variant 2

Uitgangspunten:

- de afvalstoffenheffing en rioolrechten worden met ingang van 2010 90%, respectievelijk 95% kostendekkend gemaakt (incl. BTW) en vanaf 2011 100%;
- in 2010 en 2011 wordt het OZB-tarief gebruikt als sluitpost om de woonlastenstijging in zijn totaliteit te maximeren tot het inflatiepercentage (in het voorbeeld 2%);
- vanaf 2012, als de tarieven voor afvalstoffenheffing en rioolrechten 100% kostendekkend zijn, wordt het tarief OZB trendmatig verhoogd met het inflatiepercentage.

De ontwikkeling van de woonlasten ziet er als volgt uit:

	2009	2010	2011	2012	2013
OZB	€ 323,76	€ 306,93	€ 269,93	€ 275,33	€ 280,83
Rioolrecht	€ 234,00	€ 245,93	€ 263,79	€ 269,06	€ 274,45
Afvalstoffenheffing	€ 250,80	€ 271,87	€ 307,51	€ 313,66	€ 319,93
Totaal woonlasten	€ 808,56	€ 824,73	€ 841,23	€ 858,05	€ 875,21
Stijging woonlasten		2,00%	2,00%	2,00%	2,00%

De ontwikkeling van de opbrengsten³ (x 1.000) ziet er als volgt uit:

	2009	2010	2011	2012	2013
OZB	€ 3.522	€ 3.371	€ 3.439	€ 3.507	€ 3.578
Rioolrecht	€ 2.309	€ 2.427	€ 2.475	€ 2.525	€ 2.575
Afvalstoffenheffing	€ 2.338	€ 2.534	€ 2.585	€ 2.637	€ 2.690
Totaal woonlasten	€ 8.169	€ 8.332	€ 8.499	€ 8.669	€ 8.842
Stijging opbrengsten		2,00%	2,00%	2,00%	2,00%

² Betreft de geraamde opbrengst, exclusief areaaluitbreiding.

³ Betreft de geraamde opbrengst, exclusief areaaluitbreiding.

Variant 3

Uitgangspunten:

- de afvalstoffenheffing en rioolrechten worden met ingang van 2010 100% kostendekkend (incl. BTW) gemaakt;
- in 2010 wordt het OZB-tarief gebruikt als sluitpost om de woonlastenstijging in zijn totaliteit te maximaliseren tot het inflatiepercentage (in het voorbeeld 2%);
- Vanaf 2011, als de tarieven voor afvalstoffenheffing en rioolrechten 100% kostendekkend zijn, wordt het tarief OZB trendmatig verhoogd met het inflatiepercentage.

De ontwikkeling van de woonlasten ziet er als volgt uit:

	2009	2010	2011	2012	2013
OZB	€ 323,76	€ 262,23	€ 267,47	€ 272,82	€ 278,28
Rioolrecht	€ 234,00	€ 259,04	€ 264,22	€ 269,50	€ 274,89
Afvalstoffenheffing	€ 250,80	€ 303,47	€ 309,54	€ 315,73	€ 322,04
Totaal woonlasten	€ 808,56	€ 824,73	€ 841,23	€ 858,05	€ 875,21
Stijging woonlasten		2,00%	2,00%	2,00%	2,00%

De ontwikkeling van de opbrengsten⁴ (x 1.000) ziet er als volgt uit:

	2009	2010	2011	2012	2013
OZB	€ 3.522	€ 2.947	€ 3.006	€ 3.066	€ 3.128
Rioolrecht	€ 2.309	€ 2.556	€ 2.607	€ 2.659	€ 2.713
Afvalstoffenheffing	€ 2.338	€ 2.829	€ 2.886	€ 2.943	€ 3.002
Totaal woonlasten	€ 8.169	€ 8.332	€ 8.499	€ 8.669	€ 8.842
Stijging opbrengsten		2,00%	2,00%	2,00%	2,00%

Tabel regionale vergelijking

Verdeling van de lokale lastendruk

Via de woonlastenberekening is één generieke indicatie gegeven voor de lastendruk in Nieuwkoop, zonder verdere verfijning. In hoeverre de feitelijke woonlasten van individuen hier in gunstige of ongunstige zin van afwijken hangt in algemene zin af van de volgende factoren:

1. één- of meerpersoonshuishouden
2. eigenaar - huurder
3. waarde van de woning
4. wel/geen kwijtschelding

---

⁴ Betreft de geraamde opbrengst, exclusief areaaluitbreiding.

In onderstaande tabel is ter informatie een vergelijking weergegeven tussen de tarieven van Nieuwkoop en de andere gemeenten in de Rijnstreek.

Nadrukkelijk wordt hierbij aangetekend dat voorzichtigheid nodig is in het trekken van conclusies naar aanleiding van deze vergelijking. Immers, er zijn diverse factoren die een genuanceerder beeld rechtvaardigen. Zo kunnen bijvoorbeeld het voorzieningenniveau, de ambities van een gemeente, etc. een ander licht werpen op deze nogal 'platte' vergelijking.

Tabel: tarieven 2008 van Nieuwkoop en vergelijkbare gemeenten in de regio.

Uitgangspunten:

- WOZ-waarde woning: € 285.000
- Gezinssamenstelling: meerpersoonshuishouden
- Lozing huishoudelijk afvalwater: 200 – 300 m³

	Tarief	Bedrag	Afvalstoffen-	Riool-	Totaal
	OZB	OZB	hefing	afvoerrecht	woonlasten
Rijnwoude	2,19	249,66	222	216	687,66
Alphen a/d Rijn	2,17	247,38	328,65	156,1	732,13
Nieuwkoop	2,82	321,48	244,32	227,76	793,56
Boskoop	2,92	332,88	329,22	362	1.024,10
Reeuwijk	2,48	282,72	286,3	455,5	1.024,52
<i>Gemiddeld</i>	<i>2,52</i>	<i>286,82</i>	<i>282,10</i>	<i>283,47</i>	<i>852,39</i>

Tabel Atlas lokale heffingen (COELO)

Het COELO (=Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) publiceert elk voorjaar de 'Atlas van de lokale lasten'. Het is moeilijk in de herfst al duidelijkheid over de ontwikkeling van de lokale lasten te krijgen. Vaak gaat er van de percentages tijdens de begrotingsbehandeling in de raad nog wat af. Het vroegst mogelijke moment voor een onderbouwde vergelijking is in maart, als het COELO met cijfers komt. Op basis van die cijfers is vervolgens een discussie mogelijk op basis van regionale/landelijke vergelijkingcijfers.

Tabel Vereniging Eigen Huis

Eind 2008 bleek uit een publicatie van Vereniging Eigen Huis (VEH) dat Nieuwkoop in de top 5 staat van gemeenten met de hoogste OZB. De VEH heeft zich hierbij gebaseerd op een steekproef onder 101 gemeenten in Nederland.

Feit is dat Nederland in 2008 bestaat uit totaal 443 gemeenten. Met andere woorden: de steekproef van de VEH heeft betrekking op minder dan een kwart van alle gemeenten in Nederland. Indien alle gemeenten zouden zijn betrokken in het onderzoek van de VEH zou de gemeente Nieuwkoop een stuk lager op de lijst staan.

In het voorjaar van 2009 zal exact bekend worden op welke plaats omdat:

- dan alle tarieven ook definitief zijn vastgesteld bij alle gemeenten in Nederland;
- het COELO dan de jaarlijkse digitale Atlas* op haar site (www.coelo.nl) publiceert

* De digitale COELO-Atlas bevat van alle gemeenten de tarieven van OZB, afvalstoffenheffing en rioolrecht.

Overigens kan in zijn algemeenheid nog het volgende worden opgemerkt met betrekking tot tabellen waarin tarieven van gemeenten met elkaar worden vergeleken. Vaak zijn er diverse factoren die een genuanceerder beeld rechtvaardigen. Zo kunnen bijvoorbeeld het voorzieningenniveau, de ambities van een gemeente, etc. een ander licht werpen op de vaak nogal 'platte' vergelijking.

6. BELASTINGDRUK BIJ RECREANTEN

Aan de hand van het hier onderstaande concrete voorbeeld wordt de relatie tussen de verschillende belastingsoorten bij recreatieobjecten nog eens verduidelijkt. Daar waar in dit voorbeeld wordt gesproken over “woonark”, zou net zo goed kunnen worden gelezen “(sta)caravan” of “chalet”, omdat de problematiek voor al die soorten (recreatie)objecten nagenoeg hetzelfde is.

Het voorbeeld:

Woonarken die een recreatieve bestemming hebben worden (over het algemeen) bewoond door mensen die niet hun hoofdverblijf hebben in de gemeente Nieuwkoop. Soms zijn deze woonarken roerend en soms onroerend, dat hangt af van de omstandigheden waarin het object zich bevind. Bijv.: uit jurisprudentie volgt dat een woonark al onroerend kan zijn als er aansluitingen aanwezig zijn op gas, water en elektra en deze ark bovendien bestemd is om duurzaam op die plaats te blijven liggen.

Als een woonark roerend is, kan geen OZB worden geheven. Bij een onroerende woonark daarentegen moet de gemeente OZB heffen van de eigenaar. Als de bewoner van de woonark zijn/haar hoofdverblijf in Nieuwkoop heeft, kan geen forensenbelasting worden geheven. Bewoners die hun hoofdverblijf in een andere gemeente hebben, moeten wel forensenbelasting betalen als ze meer dan 90 dagen in hun object in de gemeente Nieuwkoop verblijven of gedurende die periode hun woonark ter beschikking hebben gehad.

N.b.: als een woonark in gemeentewater is gelegen is ook precariobelasting verschuldigd; net zo goed als een vergoeding verschuldigd zou zijn aan het Waterschap of een particuliere eigenaar waarvan het water wordt gebruikt.

Of een (recreatie)object aangeslagen kan worden voor rioolafvoerrecht en/of afvalstoffenheffing is wederom afhankelijk van de situatie ter plaatse. In dit kader dienen onderstaande artikelen uit de Verordening rioolafvoerrecht, respectievelijk de Verordening afvalstoffenheffing als wettelijk uitgangspunt.

Verordening rioolafvoerrecht:

Artikel 2 Belastbaar feit en belastingplicht

Onder de naam ‘rioolafvoerrecht’ wordt geheven:

een recht van de gebruiker van een eigendom van waaruit direct of indirect afvalwater op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd.

Artikel 3 Zelfstandige gedeelten

Indien gedeelten van een in artikel 2 bedoeld eigendom blijkens hun indeling bestemd zijn om als afzonderlijk geheel te worden gebruikt, worden het recht geheven ter zake van elk als zodanig bestemd gedeelte, met dien verstande dat indien twee of meer van die gedeelten tezamen als een geheel worden gebruikt, deze als één eigendom worden aangemerkt.

Artikel 4 Maatstaf van heffing

Het recht wordt geheven per eigendom of zelfstandig deel.

Verordening afvalstoffenheffing:

Artikel 2 Belastingplicht

De belasting wordt geheven van degene die in de gemeente feitelijk gebruik maakt van een perceel ten aanzien waarvan ingevolge de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt. Dit zijn alle wooneenheden in de gemeente.

Analyse

Op grond van vorenstaande bevindingen is een aantal ogenschijnlijk onredelijke varianten uitgewerkt waarvan vaststaat dat die zich in 2008 ook hebben voorgedaan in de gemeente Nieuwkoop.

De variant waarbij een forens meer gemeentelijke belastingen betaald dan een eigenaar/inwoner van de gemeente Nieuwkoop, omdat deze forens eigenaar/gebruiker is van een onroerend recreatieobject in de gemeente Nieuwkoop.

	Eigenaar/Forens	Eigenaar/Inwoner
OZB	X	X
Afvalstoffenheffing	X	X
Rioolafvoerrecht	X	X
Forensenbelasting*	X	-

* Het tarief forensenbelasting is een vast tarief in Nieuwkoop en bedraagt in 2008: € 422,40. Ter vergelijking: een eigenaar/gebruiker van een woning met een WOZ-waarde van € 250.000 betaald in Nieuwkoop € 282,00 aan OZB. Het moge duidelijk zijn dat dit lastig uit te leggen is aan onze forensen, temeer omdat zij niet het hele jaar in onze gemeente verblijven.

N.b.: alle in deze notitie vermelde bedragen gemeentelijke belastingen, zijn exclusief staan- en liggeld die de forensen vaak nog moeten betalen aan bijvoorbeeld campinghouders.

Dat vorenstaande overigens wel rechtmatig is, blijkt uit het navolgende voorbeeld uit de jurisprudentie:

“Anders dan belanghebbende vervolgens aanvoert, handelt de heffingsambtenaar van de gemeente X niet in strijd met het verbod op discriminatie door aan niet-ingezetenen zowel een aanslag OZB wegens het gebruik van een onroerende zaak als een aanslag forensenbelasting op te leggen, terwijl aan ingezetenen die tevens gebruikers van onroerende zaken zijn, ook indien die ingezetenen de beschikking hebben over een tweede woning, geen aanslag forensenbelasting wordt opgelegd. Aan de heffingsambtenaar komt op basis van de Gemeentewet de bevoegdheid toe tot het heffen van zowel OZB wegens gebruik van een onroerende zaak als forensenbelasting. Die bevoegdheid wordt gerechtvaardigd door de omstandigheid dat de bijdrage die een gemeente op grond van de Financiële verhoudingswet ontvangt uit het gemeentefonds, mede afhankelijk is van het aantal inwoners van die gemeente en forensenbelasting daarbij niet tot de inwoners worden gerekend.

(Gerechtshof 's-Gravenhage 25 maart 2008, BK-06/00219, LJN BD8629)”.

De variant waarbij een gebruiker/forensenbelasting van een (sta)caravan met een waarde van € 10.000, meer betaald dan een gebruiker/inwoner van een woning met een waarde van € 180.000.

	Gebruiker/Forens	Gebruiker/Inwoner
OZB	-	-
Afvalstoffenheffing	X	X
Rioolafvoerrecht	X	X
Forensenbelasting*	X	-

De variant waarbij een eigenaar/forens van een toercaravan (aannname =roerend), meer betaald dan een eigenaar/forensen van een stacaravan (aannname=onroerend), er vanuit gaande dat ze allebei meer dan 90 dagen in de gemeente Nieuwkoop verblijven of in ieder geval gedurende deze periode de caravan tot hun beschikking hebben.

	Eigenaar toercaravan	Eigenaar stacaravan
OZB	-	X
Afvalstoffenheffing	-	X
Rioolafvoerrecht	-	X
Forensenbelasting*	X	X

Overzicht belastingdruk bij recreatieobjecten (2009)

	Woning	Recreatiebungalow	Woonark*	Stacaravan
2009	WOZ-waarde	WOZ-waarde		
	€ 250.000	€ 125.000		
OZB (eigenaren)	€ 284,00	€ 142,00		
Afvalstoffenheffing	€ 250,80	€ 250,80	€ 250,80	
Rioolafvoerrecht	€ 234,00	€ 234,00	€ 234,00	€ 117,00
Forensenbelasting		€ 434,00	€ 434,00	€ 434,00
Totaal	€ 768,80	€ 1.060,80	€ 918,80	€ 551,00

* Als de woonark in openbaar gemeentelijk vaarwater ligt is ook precariobelasting verschuldigd.

Overzicht aantallen recreatie- en roerende ruimteobjecten (2008)

	Aantal
camping	9
camping met woning	2
forensobject (o.a. stacaravans)*	460
hotel/motel (met woning)	3
recreatieperceel	102
recreatiewoning	390
woonboot*	143
woonwagen	15
woonwagen/recrea	4
Totaal	1.128

Overzicht van de WOZ- waardeklassen* van alle recreatie objecten in Nieuwkoop (2008)

* Let op: roerende ruimteobjecten hebben thans geen WOZ-waarde; deze krijgen ze wel als roerende ruimtebelasting wordt ingevoerd. Daarom is het aantal objecten hieronder lager dan het aantal in de tabel hierboven.

WOZ-waarde	Aantal woningen
< € 25.000	33
€ 25.000 - € 50.000	50
€ 50.000 - € 100.000	55
€ 100.000 - € 150.000	61
€ 150.000 - € 200.000	142
€ 200.000 - € 250.000	102
€ 250.000 - € 300.000	50
> € 300.000	25
Totaal	518

Mogelijke scenario's

Als roerende ruimtebelasting wordt ingevoerd, dan worden roerende en onroerende recreatieobjecten (woonarken, stacaravans, chalets etc) gelijk behandeld omdat in beide gevallen aanslagen kunnen worden opgelegd op basis van de WOZ-waarde met gelijke tarieven/percentages. Doch, in dat geval kan nog steeds sprake zijn van rechtsongelijkheid in de ogen van belanghebbenden, bestuurders, of andere betrokkenen omdat de eigenaren/gebruikers van tenten en recreatieboten, maar ook bijvoorbeeld hotelgasten in die fictieve nieuwe situatie nog steeds niet kunnen worden belast. Voor deze categorie biedt de Gemeentewet de mogelijkheid om toeristenbelasting te heffen waarbij meestal een tarief per overnachting in de gemeente wordt gehanteerd.

7. HERZIENING / HERIJKING BELASTINGSTELSEL (BELEIDSVORSTELLEN)

- a. Onroerende zaakbelastingen (OZB)
- b. Roerende ruimtebelasting
- c. Afvalstoffenheffing
- d. Rioolafvoerrecht
- e. Riolaansluitrecht
- f. Hondenbelasting
- g. Precariobelasting
- h. Reclamebelasting
- i. Forensenbelasting
- j. Toeristenbelasting
- k. Baatbelasting
- l. Begraafplaatsrechten
- m. Marktgeden
- n. Parkeerbelasting
- o. Leges

Onroerende zaakbelastingen (OZB)

De OZB is veruit de belangrijkste gemeentelijke belasting omdat zij ongeveer de helft van de totale belastinginkomsten genereert en de opbrengst in de algemene middelen komt en dus vrij mag worden besteed.

Bij de fusie in 2007 zijn de OZB-tarieven vastgesteld op basis van het toen hoogst geldende tarief (Nieuwkoop oud), het maximum volgens de toen geldende wetgeving. In de jaren daarna zijn de OZB-tarieven alleen trendmatig verhoogd met inflatie.

De limitering van OZB-tarieven is per 1 januari 2008 afgeschaft. Het kabinet heeft wel het voorbehoud gemaakt dat de opbrengststijging voor de OZB landelijk beperkt moest blijven. Daartoe is een macronorm ingesteld die de maximale opbrengststijging voor een bepaald jaar aangeeft. De macronorm voor 2008 was 3,75%. Dat betekent dat de opbrengststijging voor alle gemeenten in 2008 ten opzichte van 2007 maximaal 3,75% mocht bedragen. De macronorm voor het begrotingsjaar 2009 is vastgesteld op 4,99%.

De OZB wordt met ingang van 1 januari 2009 berekend naar een percentage van de waarde van de onroerende zaak. Dit volgt uit de wijziging van artikel 220f van de Gemeentewet (de Eerste Kamer heeft het wetsvoorstel op 1 juli 2008 aanvaard).

Belastingcapaciteit

Vanaf 1997 wordt op basis van de nieuwe Financiële-verhoudingswet in het gemeentefonds rekening gehouden met verschillen in de belastingcapaciteit van gemeenten. Als gevolg van verschillen in waarde van de onroerende zaken loopt de belastingcapaciteit uiteen tussen gemeenten. De belastingcapaciteit waar in het gemeentefonds rekening mee wordt gehouden wordt voor iedere gemeente met dezelfde tarieven berekend. Deze tarieven worden de rekentarieven genoemd. Deze tarieven zijn in het verleden vastgesteld op het gemiddelde tarief op dat moment van alle gemeenten. Verschillen in feitelijke tarieven tussen gemeenten spelen in de verdeling van het gemeentefonds geen rol.

Bij de aanpassing van de rekentarieven in verband met herwaarderingsoperaties wordt in principe altijd dezelfde werkwijze toegepast (zie de meicirculaire van 2000, § 9.2 en de septembercirculaire van 2004, § 7.1). Het rekestarief wordt neerwaarts bijgesteld om de stijging van de inkomstenmaatstaf als gevolg van de stijging van de WOZ-waarde van woningen en niet-woningen ongedaan te maken. Uitgezonderd wordt hierbij het effect van de inflatie (pNB) in de periode tussen de twee verschillende waardepeildata.

In Nieuwkoop wordt sinds de fusie dezelfde methode gebruikt om de nieuwe OZB-tarieven voor het volgende jaar te berekenen.

De rekentarieven van het Rijk en de OZB tarieven in Nieuwkoop voor 2009:

OZB		2009	2009
		Rekenpercentage	percentage van de woz-waarde in Nieuwkoop
woningen	E	0,0884	0,1136%
niet-woningen	E	0,1194	0,2177%
niet-woningen	G	0,0962	0,1754%

Conclusie: de tarieven, c.q. Nieuwkoopse percentages zijn hoger dan de rekentarieven van het Rijk. Het verschil tussen de OZB-opbrengst en de korting op de AU bedraagt voor de gemeente Nieuwkoop € 2,5 Mln.

Vanuit de huidige tariefsopzet in Nieuwkoop komen wij tot een gemiddelde verhouding tussen het tarief van de woning eigenaar en de niet-woning eigenaar voor 2009, zijnde 191,6%. De verhouding tussen het tarief voor eigenaren en gebruikers van niet-woningen bedraagt 124,1%. De wet geeft ruimte voor het vergroten of verkleinen van deze verhoudingen, waarmee kan worden geschoven tussen de lastendruk van de eigenaren van woningen en de eigenaren en gebruikers van niet-woningen.

Advies

Gelezen het voorgaande wordt geadviseerd de OZB- systematiek niet te wijzigen.

Roerende ruimtebelastingen

Naast de OZB bestaan de roerende woon- en bedrijfsruimtebelasting. Deze belasting kan worden geheven van roerende zaken zoals bijvoorbeeld woonschepen, (sta)caravans, etc. Qua grondslag en tarieven kan deze belasting gelijk worden geschakeld aan de OZB.

Er is vaak verschil van mening over het begrip onroerend goed. Een woonboot is te verplaatsen en zou dus op grond van het Burgerlijk Wetboek beschouwd moeten worden als roerend goed. Soms wordt echter het begrip "duurzaam ter plaatse blijven" als norm gesteld voor onroerend goed; dit blijkt met name uit recente jurisprudentie. In dat geval wordt de woonboot die vast op zijn ligplaats blijft dus beschouwd als onroerend goed. Kortom: een en ander is dus zeer afhankelijk van de plaatselijke situatie. Om de gelijkheid met de walbewoners te bewerkstelligen, is het wenselijk om de eigenaren van woonschepen een soortgelijke onroerende zaak belasting op te leggen. Ook eigenaren van woonschepen profiteren immers van collectieve voorzieningen die de gemeente hen biedt en daar staat een vergoeding tegenover. Deze vergoeding kan worden gevonden in de roerende ruimte belasting. Deze zal op basis van de WOZ-waarde van het woonschip worden berekend en vastgesteld bij de belastingverordening. Bij roerende woon- en bedrijfsruimten moet u bijvoorbeeld denken aan woonboten, woonarken of woonwagens. Heffing is alleen mogelijk als een ruimte permanent kan worden bewoond of gebruikt. Bij de invoering van de roerende ruimte belasting zal hetzelfde tarief gebruikt moeten worden als bij de onroerende zaak belasting. De gebruikersheffing is bij de huidige onroerende zaak belasting afgeschaft. Deze zal bij de roerende ruimte belasting tevens niet in rekening mogen worden gebracht. Daarnaast is het blijkens Hof Amsterdam 24 september 2004, nr. 03/0496, Belastingblad 2004, blz. 1321, mogelijk dat een gemeente ter zake van een woonark zowel havengeld of liggeld en precariobelasting heft. Indien dat het geval is zullen deze beide belastingen kunnen worden geheven naast de roerende ruimte belasting.

De structurele perceptiekosten bij roerende ruimtebelasting zullen waarschijnlijk zo'n € 10 - € 18 per object bedragen. Dit bedrag is vergelijkbaar met de taxatiekosten van andere objecten die in het kader van de WOZ jaarlijks moeten worden getaxeerd. De kosten in het 1e jaar zullen hoger zijn omdat dan alle objecten voor het eerst moeten worden getaxeerd. In het 1e jaar worden de kosten geschat op € 50 per object. De opbrengst bedraagt bij een woonark met een WOZ-waarde van € 250.000 zo'n € 284. Met andere woorden: de structurele perceptiekosten bedragen zo'n 5% en de incidentele perceptiekosten zo'n 17%.

Advies

Gelezen het voorgaande wordt geadviseerd vanaf 2010 het belastingpakket van de gemeente Nieuwkoop uit te breiden met roerende ruimtebelasting.

Medio 2009 kan worden gestart met het inventariseren van alle roerende ruimteobjecten in de gemeente Nieuwkoop, zodat eind 2009 (planning: raad van november 2009) de nieuwe Verordening roerende ruimtebelasting 2010 kan worden vastgesteld.

N.b.: in de voormalige gemeente Nieuwkoop bestond ook al roerende ruimte belasting; de reeds aanwezige gegevens zullen uiteraard -voor zover bruikbaar- nu weer worden gebruikt.

Afvalstoffenheffing

Deze heffing kan worden geheven wanneer de gemeente ten minste éénmaal per week het huishoudelijk afval ophaalt, zoals de Wet milieubeheer voorschrijft. Of de gebruiker van een perceel wel of geen huishoudelijk afval aanbiedt, is voor deze heffing niet van belang.

Met betrekking tot het bepalen van de heffingsmaatstaf is er een grote mate van beleidsvrijheid mits de algemene rechtsbeginselen, met name het gelijkheid- en evenredigheidsbeginsel, in acht worden genomen.

In de praktijk komen als heffingsmaatstaf voor:

- een vast bedrag per perceel
- een tarief afhankelijk van het aantal personen in de particuliere huishouding
- een tarief naar inzamelfrequentie
- een tarief naar aantal vuilniszakken
- een tarief naar gewicht afval (DIFTAR: differentiatie van tarieven)
- een tarief naar grootte container

Bij de fusie in 2007 zijn de tarieven voor afvalstoffenheffing op een lager bedrag (minus € 40) vastgesteld dan oorspronkelijk geraamd met als argument dat een efficiëncyslag zal leiden tot kostenbesparing en dus ook uiteindelijk tot 100% kostendekkendheid. In de jaren daarna zijn de tarieven voor afvalstoffenheffing alleen trendmatig verhoogd met inflatie.

Reserve egalisatie afvalstoffenheffing

Het doel van deze reserve is egalisatie van de afvalstoffenheffing. Overschotten op de afvalstoffenheffing worden gestort in de reserve, tekorten worden onttrokken. Uitgangspunt is een 100% kostendekkendheid.

De stand van de reserve is ultimo 2008 € 259.169 (bron: Programmabegroting 2009). Hierbij is nog geen rekening gehouden met mutaties die voortvloeien uit de jaarrekening 2008. De voorlopige stand van de jaarrekening 2008 (peildatum februari 2009) bedraagt € 360.169.

In 2009 is een onttrekking begroot van maximaal € 15.000 in verband met de verbetering van het brengstation Nieuwkoop (raadsbesluit 2008/0101 van 10 november 2008).

Tariefdifferentiatie

Voor de basisheffing wordt in Nieuwkoop een tariefdifferentiatie toegepast tussen één en meerpersoonshuishoudens, gebaseerd op een gemiddeld verschil in afvalaanbod. De heffing voor extra inzamelmiddelen is gedifferentieerd naar inhoud van de container en is berekend op basis van het gemiddelde aanbod via de betreffende container en de geldende inzamel- en verwerkingskosten voor rest- en gft-afval.

Het huidig beleid van de gemeente kent geen prikkel om het gedrag op het gebied van het aanbieden van huishoudelijk afval te beïnvloeden. Het is niet zo dat de vervuiler betaalt, maar de grootte van het huishouden bepaalt de hoogte van de aanslag. Gedragsbeïnvloeding kan alleen bereikt worden, indien een ander systeem voor het verwijderen van huishoudelijk afval wordt ingevoerd, bijvoorbeeld op basis van gewicht of frequentie.

Voor het verstekken van extra containers hanteert de gemeente aanvullende tarieven, waarvan het bedrag afhankelijk is van de soort (gft- of restafval) en het volume van de container.

Advies

Gelezen het voorgaande wordt geadviseerd de huidige situatie met betrekking tot de afvalstoffenheffing niet te wijzigen omdat de periode tot 2010 te kort is om een systeemwijziging voor het afvalbeleid en daarmee voor de afvalstoffenheffing in te voeren.

Overigens wordt verwezen naar het Afvalbeleidsplan 2009-2012 dat in de raad van april 2009 wordt behandeld.

Rioolafvoerrechten

Met betrekking tot het bepalen van de heffingsmaatstaf is er een grote mate van beleidsvrijheid mits de algemene rechtsbeginselen, met name het gelijkheid- en evenredigheidsbeginsel, in acht worden genomen.

In de praktijk komen als heffingsmaatstaf voor:

- een vast bedrag per eigendom
- een vast bedrag per m³ afgevoerd water
- een combinatie van beide hiervoor genoemde maatstaven
- de WOZ-waarde
- het aantal personen

Het principe dat “de vervuiler betaalt” resulteert er bij het rioolafvoerrecht in dat dit recht in de gemeente Nieuwkoop geheven wordt bij de gebruiker en niet bij de eigenaar van een onroerende zaak. De lasten die op dit moment de grondslag vormen voor de rioolheffing houden verband met kosten voor regulier en groot onderhoud van het rioleringsstelsel en investeringskosten volgens het gemeentelijk riool beheerplan (GRPII).

De gemeente Nieuwkoop hanteert een rioolafvoerrecht van de gebruiker in de vorm van een vastrecht. Bij de fusie in 2007 zijn de tarieven voor rioolafvoerrecht op een lager bedrag vastgesteld dan oorspronkelijk geraamd (€ 225 in plaats van € 250) met als argument dat een efficiëncyslag zal leiden tot kostenbesparing en dus ook uiteindelijk tot 100% kostendekkendheid. In de jaren daarna zijn de tarieven voor rioolafvoerrecht alleen trendmatig verhoogd met inflatie.

Egalisatievoorziening riolering

Het doel van deze voorziening is egalisatie van de grootonderhoudskosten riolering en egalisatie van de kostendekkendheid van de rioolheffingen. De tarieven zijn voorcalculatorisch maximaal 100% kostendekkend. Indien in werkelijkheid de kosten hoger of lager zijn dan de opbrengsten, wordt het verschil verrekend met deze voorziening. Ook kan bij een tariefstelling in enig jaar worden gerekend met een gedeeltelijke dekking uit deze voorziening, waarmee dus overschotten uit het verleden via het nieuwe tarief worden teruggegeven aan de burger. In de loop van 2009 zal op basis van een geactualiseerd rioolbeheerplan stortingen en onttrekkingen worden bepaald. De stand van de reserve is ultimo 2008 € 873.768 (bron: Programmabegroting 2009). Hierbij is nog geen rekening gehouden met mutaties die voortvloeien uit de jaarrekening 2008. De voorlopige stand van de jaarrekening 2008 (peildatum februari 2009) bedraagt € 1.601.471.

In de begroting 2009-2012 loopt het saldo tot eind 2012 terug naar € 197.540.

Met de rioolrechten worden de kosten verhaald voor het gebruik van deze gemeentelijke voorziening. In het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) worden investerings-, vervangings- en onderhoudsmaatregelen gepland en geraamd. In 2009 zal een nieuw GRP opgesteld worden, waarbij ook eventueel nieuwe systemen voor het beïnvloeden van het milieubewust gedrag met het rioolrecht, ingevoerd zou kunnen worden.

Verbrede rioolheffing vanaf 2010

Uiterlijk 1 januari 2010 moet de gemeente in het kader van de Wijziging van de Gemeentewet op de waterhuishouding en Wet milieubeheer kosten verhalen op basis van de nieuwe heffing. De nieuwe rioolheffing is een zogenaamde bestemmingsbelasting. De gemeente kan kiezen voor één of twee heffingen. Eén heffing voor de totale kosten. Of een heffing voor de kosten van de afvalwaterzorgplicht en een heffing voor de kosten voor hemel- en grondwater. Op deze wijze kan worden ingespeeld op de toekomstige fysieke ontvlechting van waterketen en watersysteem. Op landelijk niveau wordt door gemeenten doorgaans gekozen voor één heffing. In navolging van deze gemeenten opteert de gemeente Nieuwkoop voor de komende planperiode van het GRP 2009-2013, voor één heffing, niet alleen omdat de fysieke ontvlechting binnen de gemeente (door middel van afkoppelen) nog in ontwikkeling is, bovendien is er nog geen instrumentarium beschikbaar voor een aparte heffingsgrondslag. In de komende planperiode wordt op basis van onderzoeken, onderzocht in welke mate de grondwatertaken zich verhouden tot de afvalwatertaken. Op basis van deze uitkomsten zal bezien worden welke heffingsgrondslag uiteindelijk de voorkeur heeft.

Advies

Gelezen het voorgaande wordt -vanuit het principe de vervuiler betaalt en vanuit de wens om kwijtschelding mogelijk te maken- geadviseerd om het huidige beleid niet te wijzigen en de gebruiker als belastingplichtige voor het rioolafvoerrecht aan te wijzen. Verder, met het oog op het beperken van de perceptiekosten, wordt geadviseerd ook vanaf 2010 niet het waterverbruik als grondslag te hanteren, maar in de plaats daarvan een vastrecht, in casu één tarief voor de totale kosten (=kosten afvalwaterzorgplicht + kosten voor hemel- en grondwater).

Rioolaansluitrecht

De Verordening rioolaansluitrecht is met ingang van 2008 geharmoniseerd. Onder de naam rioolaansluitrecht wordt een recht geheven ter zake van het genot van door het gemeentebestuur verstrekte diensten in verband met het tot stand brengen van een directe of indirecte aansluiting van een eigendom op de gemeentelijke riolering. Het recht bedraagt het voorafgaand aan de dienstverlening aan de belastingplichtige meegedeelde bedrag, dat blijkt uit een begroting die ter zake door of namens het college van Burgemeester en Wethouders is opgesteld.

Met andere woorden: bij het rioolaansluitrecht wordt 100% van de aansluitkosten doorgerekend.

Advies

Gelezen het voorgaande wordt geadviseerd de systematiek bij het rioolaansluitrecht niet te wijzigen.

Hondenbelasting

De Hondenbelasting is een algemene belasting waarvan de opbrengst ten goede komt aan de algemene middelen. De Gemeentewet kent alleen een hondenbelasting. Er kan dus geen kattenbelasting, paardenbelasting, e.d. worden geheven.

Belastingplichtig voor de hondenbelasting is degene die een hond bezit. In Nieuwkoop geldt een vast bedrag per hond. Verder zijn in de Verordening hondenbelasting vrijstellingen opgenomen voor bijvoorbeeld zogenaamde sociale honden.

Bij de fusie in 2007 en de harmonisatie van de verordening hondenbelasting is gekozen voor het hoogste tarief van de drie voormalige gemeenten. In 2008 is het tarief voor hondenbelasting met 10% extra (bovenop inflatie) verhoogd.

Advies

Geadviseerd wordt te kiezen voor het handhaven van de hondenbelasting. Zou deze belasting namelijk worden afgeschaft, dan vervallen inkomsten waarvoor dan elders dekking gevonden moet worden.

Forensenbelasting

Deze belasting wordt geheven van natuurlijke personen die niet in de gemeente wonen, maar daar wel meer dan 90 dagen per jaar verblijf houden of die daar meer dan 90 dagen per jaar voor zich of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden.

Thans wordt in Nieuwkoop geheven op basis van een vastrecht. Echter, het is bijvoorbeeld ook mogelijk de WOZ-waarde als heffingsgrondslag te hanteren voor de heffing van forensenbelasting. Het is ook mogelijk gebruik te maken van een staffel op basis waarvan objecten zonder WOZ-waarde en objecten met bijvoorbeeld een WOZ-waarde van € 50.000 of minder een ander (lager) tarief betalen dan WOZ-objecten met een WOZ-waarde van meer dan € 50.000.

Bij de fusie in 2007 en de harmonisatie van de verordening forensenbelasting is het tarief destijds als volgt bepaald: de totale opbrengst van de drie voormalige gemeenten is gesaldeerd en vervolgens gedeeld door het aantal te verwachte belastingobjecten. In de jaren daarna is het tarief voor forensenbelasting alleen trendmatig verhoogd met inflatie.

Advies

Gelezen het voorgaande wordt geadviseerd vanaf 2010 de WOZ-waarde te gaan gebruiken als heffingsmaatstaf voor de forensenbelasting en bovendien gebruik te maken van de staffel <> € 50.000.

Medio 2009 kan worden gestart met het inventariseren en taxeren van alle forensenobjecten in de gemeente Nieuwkoop, zodat eind 2009 (planning: raad van november 2009) de gewijzigde Verordening forensenbelasting kan worden vastgesteld.

Toeristenbelasting

Deze belasting kan worden geheven voor het houden van verblijf binnen de gemeente door personen die niet woonachtig zijn in de gemeente. De term toeristenbelasting is enigszins misleidend: het gaat om alle verblijf dus ook zakelijke overnachtingen in hotels, etc.

In de praktijk wordt de toeristenbelasting vaak geheven voor het houden van verblijf met overnachten tegen betaling in hotels, pensions, vakantiehuysjes, (sta)caravans, tenten, etc.

Als belastingplichtige wordt meestal degene aangemerkt die gelegenheid tot verblijf biedt: dat wil zeggen de campingexploitant, de hotelhouder etc. Deze belastingplichtige mag de door hem betaalde belasting verhalen op de toeristenbelastingrist. De tarieven moeten aansluiten bij het aantal personen en de duur van het verblijf.

Uit berichten van MKB, VNO en Koninklijke Horeca Nederland bleek in 2005 dat op een opbrengst toeristenbelasting van 105 miljoen zo'n 33 miljoen aan perceptiekosten opgaat. Dat is ruim 30 procent administratieve lasten (bron: website van de VVD). Uit een recent rekenkameronderzoek (januari 2008) in de WEDA-gemeenten (Wervershoof, Enkhuizen, Drechterland en Andijk) blijken de perceptiekosten bij toeristenbelastingen zo'n 25% te bedragen. Het betreft hier de structurele perceptiekosten. Het percentage in het eerste jaar ligt uiteraard hoger vanwege extra aanloopkosten; aangenomen mag worden dat het percentage in het eerste jaar zo'n 50% bedraagt. Overigens zullen t.z.t. met de gemeente Alphen aan den Rijn definitieve afspraken moeten worden gemaakt over de uitvoeringskosten, als u zou besluiten toeristenbelasting in te gaan voeren.

Advies

Gelezen het voorgaande wordt geadviseerd vanaf 2010 het belastingpakket van de gemeente Nieuwkoop uit te breiden met toeristenbelasting.

Medio 2009 kan worden gestart met het inventariseren van alle overnachtingobjecten voor toeristen in de gemeente Nieuwkoop, zodat eind 2009 (planning: raad van november 2009) de nieuwe Verordening toeristenbelasting 2010 kan worden vastgesteld.

Precariobelasting

Deze belasting wordt geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. De opbrengst van precariobelasting is niet gekoppeld aan kosten en komt ten goede van de algemene middelen.

In Nieuwkoop wordt precariobelasting geheven, waarbij het tarief voor de kabels en leidingen de belangrijkste inkomstenbron binnen deze belasting is.

Het kabinet heeft aangegeven, voornemens te zijn om de reeds bestaande vrijstellingen voor kabels van telecomnetwerken uit te breiden naar alle ondergrondse kabels en leidingen. Gemeenten kunnen dan dit verlies aan inkomsten compenseren door bijvoorbeeld het tarief van de OZB te verhogen. Deze verbreding van de vrijstelling zal naar verwachting per 1 januari 2010 ingevoerd worden. Over de wijze van compenseren bestaat nog discussie tussen de VNG en het Rijk.

Ruim 90% van de inkomsten uit precariobelasting heeft betrekking op de ondergrondse kabels&leidingen. Als deze opbrengst wegvalt, door eerdergenoemde voorgenomen wettelijke vrijstelling, wegen de perceptiekosten niet meer op tegen de (resterende) opbrengst.

Overigens betekent afschaffing van de precariobelasting ook dat onder andere geen precario meer kan worden geheven met betrekking tot standplaatsen. Alternatief is in dit geval dat een standplaatsverordening wordt vastgesteld of dat een privaatrechtelijke vergoeding wordt afgesproken (d.a. huur) met de standplaatshouders voor het gebruik van gemeentegrond.

Advies

Vanwege de onduidelijkheid met betrekking tot de vrijstelling van precariobelasting voor ondergrondse kabels&leidingen wordt geadviseerd –op basis van de huidige inzichten- de Verordening precariobelasting ook vanaf 2010 te handhaven, omdat zo'n 90% van de precario-inkomsten wordt gerealiseerd door de ondergrondse kabels&leidingen. In het geval op een later moment blijkt dat het kabinetsvoornemen met betrekking tot bedoelde vrijstelling alsnog wordt omgezet in wetgeving zal uiteraard een heroverweging noodzakelijk zijn. In dat geval kunt u te zijner tijd van ons een separaat voorstel met betrekking tot deze materie tegemoet zien.

Lijkbezorgingrechten

In 2008 waren er nog steeds drie verschillende verordeningen lijkbezorgingrechten. In de raad van 18 december 2008 is de geharmoniseerde Verordening begraafplaatsrechten 2009 vastgesteld; deze komt in de plaats van eerdergenoemde verordeningen lijkbezorgingrechten.

Advies

Gelezen het voorgaande wordt geadviseerd de systematiek bij de begraafplaatsrechten niet te wijzigen.

Marktgeden

In 2008 waren er nog twee verschillende verordeningen marktgeden, namelijk een vanuit de voormalige gemeente Nieuwkoop en een vanuit de voormalige gemeente Ter Aar. In de raad van 6 november 2008 is de geharmoniseerde Verordening marktgeden 2009 vastgesteld; deze komt in de plaats van eerdergenoemde verordeningen marktgeden.

Het tarief van €2,00 per strekkende meter, per marktdag, is nog niet 100% kostendekkend, doch om de markt aantrekkelijk te houden voor ondernemers is een hoger tarief op korte termijn niet opportuun.

Advies

Gelezen het voorgaande wordt geadviseerd de systematiek bij de marktgeden niet te wijzigen.

Leges

Leges worden geheven voor gemeentelijke dienstverlening in de vorm van met name administratieve diensten, zoals het behandelen van aanvragen voor vergunningen en ontheffingen, het geven van inlichtingen, het vertrekken van afschriften, paspoorten, rijbewijzen, etc. Bij de legesverordening is een uitgebreide tarieventabel gevoegd waarin tientallen diensten met name worden genoemd met de bijbehorende tarieven.

Legesheffing mag alleen dienen om kosten te verhalen; er mag geen winst worden gemaakt. Sommige legestarieven zijn aan een wettelijk maximum tarief gebonden, zoals bijvoorbeeld de tarieven voor reisdocumenten, akten burgerlijke stand en rijbewijzen.

Verschillen in legestarieven tussen gemeenten kunnen worden verklaard door:

- verschillen in kostenniveau (zelf doen, uitbesteden, schaalgrootte);
- verschillen in uitvoering (openingstijden, digitalisering);
- verschillen in kostendekkendheid;
- verschillen in kostentoerekening.

Advies

Gelezen het voorgaande en gelet op het feit dat eerst in de 2^e helft van 2009 een onderzoek zal worden uitgevoerd naar de kostendekkendheid van de leges wordt geadviseerd de huidige systematiek niet te wijzigen.

Reclamebelasting

Deze belasting kan worden geheven van openbare aankondigingen die zichtbaar zijn vanaf de openbare weg. Belastingplichtig is degene die de reclame-uiting plaatst of degene die er rechtstreeks belang bij heeft. Het is een algemene zakelijke belasting; de opbrengst komt in de algemene middelen. De tarieven zijn meestal gerelateerd aan de grootte van de reclame-uiting of zijn afhankelijk van aard, wijze (lichtreclame, vlag, e.d.) en tijdsduur van de reclame-uiting.

In Nieuwkoop wordt geen reclamebelasting geheven, maar dat kan wellicht in de toekomst gaan veranderen. Zie hierna bij het Hoofdstuk "Invoering Ondernemersfonds".

Advies

Gelezen het voorgaande wordt geadviseerd (nog) geen reclamebelasting in te voeren.

Baatbelasting

Deze belasting kan worden geheven om kosten van voorzieningen die door de gemeente worden aangelegd te verhalen op de eigenaren van onroerende zaken die gebaat zijn bij deze voorzieningen.

De baatbelasting is een complexe belasting, waarmee blijkens de jurisprudentie zorgvuldig en met beleid en deskundigheid moet worden omgegaan. Er zijn teveel voorbeelden in de jurisprudentie waarin de baatbelastingaanslagen door de belastingrechter zijn vernietigd.

In Nieuwkoop wordt geen baatbelasting geheven.

Advies

Vanwege de complexiteit, maar ook omdat er simpelweg geen aanleiding voor is, wordt geadviseerd geen baatbelasting in te voeren.

Parkeerbelasting

Heffing van parkeerbelasting is mogelijk in het kader van parkeerregulering. De belastingplichtige parkeerder betaalt de belasting door de parkeerapparatuur in werking te stellen of door een parkeervergunning aan te vragen.

Het wettelijk maximumbedrag voor de kosten van het opleggen van de naheffingsaanslag parkeerbelastingen is voor 2009 vastgesteld op €50 (bedrag 2008: €49).

In de gemeente Nieuwkoop is slechts één parkeerterrein aangewezen als plaats waar parkeerbelasting wordt geheven. Het betreft de vrachtwagenparkeerplaats aan de Energieweg tussen huisnummer 30 en 32 te Nieuwkoop.

Bij het parkeren wordt gebruik gemaakt van de volgende mogelijkheden:

1. jaarvergunning;
2. munten voor 10 dagen (4 munten voor 1 dag parkeren).

Slechts één bedrijf maakt gebruik van de 2e optie; alle andere bedrijven die gebruik maken van de parkeerplaats hebben een jaarvergunning. In totaal zijn 38 parkeerplaatsen voor vrachtwagens beschikbaar. Nagenoeg alle plaatsen worden structureel bezet.

Advies

Vanuit het regulerende karakter van deze heffing is het afschaffen niet aan te bevelen. Immers, betreffende locatie vraagt om deze parkeerregulering.

8. INVOERING ONDERNEMERSFONDS

In een groot aantal gemeenten in het land bestaat er een sterke behoefte bij lokale (georganiseerde) ondernemers om gezamenlijk de kwaliteit van winkelgebieden en bedrijventerreinen op peil te houden. Tegelijkertijd draagt vrijwel altijd een deel van de ondernemers hier niet of maar beperkt aan bij (free-riders).

Dit gegeven leidt tot frustratie bij diegenen die, bijvoorbeeld vanuit winkeliers- of ondernemersverenigingen, het voortouw nemen voor gezamenlijke activiteiten. Bovendien blijven (door het gebrek aan middelen) de mogelijkheden voor het ontwikkelen van gezamenlijke activiteiten beperkt.

De gemeente heeft verschillende mogelijkheden om extra belastingen te heffen ten behoeve van een zogenaamd ondernemersfonds. De bekendste is wellicht het zogenaamde Leidse Model, waarbij een opslag wordt gehanteerd op de OZB-tarieven voor niet-woningen. Maar er zijn ook andere mogelijkheden. Hierna zijn de belangrijkste voor- en nadelen vermeld van de drie bekendste alternatieven die er zijn om een ondernemersfonds te realiseren, te weten:

1. Het Leidse Model
2. De Experimentenwet BGV-zones*
3. De Reclamebelasting

* Het Kabinet merkt op dat de Experimentenwet BGV-zones niet strijdig is met de reclamebelasting. De BGV-heffing is een bestemmingsheffing die haar eigen uitgangspunten en doel kent. Er is bij de introductie van een BGV-zone geen verplichting om belastingen af te schaffen of samen te voegen. De BGV-heffing sluit aan de bij de systematiek van de OZB, maar kan niet onzichtbaar meelopen, een aparte aanslag of aanslagregel is nodig. (*Kamerstukken II 2007/08, 31 430, nr. 6*)

Een variant die soms ook wel wordt genoemd is de heffing van baatbelasting. Doch vanwege de gigantische perceptiekosten en het enorm hoge juridische afbreukrisico is deze variant niet verder uitgewerkt.

Het Leidse Model

In Leiden hebben de gezamenlijke ondernemers enkele jaren geleden zelf verzocht om een extra verhoging van de OZB-niet woningen, mits de opbrengst daarvan zou worden gestort in het Ondernemersfonds. Dit fonds wordt door ondernemers zelf bestuurd.

Bij het Leidse Model wordt de OZB voor niet-woningen met een nader te bepalen % verhoogd. Het is toegestaan om aan het begin van een nieuw WOZ-tijdvak, thans jaarlijks, het tarief van de niet-woningen afwijkend aan te passen ten opzichte van het woningtarief. De vaststaande verhouding tussen woningen en niet-woningen bestaat sinds enkele jaren niet meer, dus dat biedt de mogelijkheid om alleen de niet-woning tarieven te laten stijgen. Bovendien zijn (landelijke) regels over maximale tariefstijging per gemeente geschrapt.

Voordelen van een heffing op basis van de OZB:

- de heffinggrondslag is gebaseerd op de waarde van het onroerend goed;
- er zijn geen extra perceptiekosten.

Enkele beperkingen van de heffing zijn dat:

- non-profit instellingen worden ook gezien als niet-woningen;
- de heffing voor de hele gemeente geldt (er is wel een geografische differentiatie, bijvoorbeeld voor een winkelcentrum, mogelijk bij de verdeling van de gelden uit het ondernemersfonds);

Een opslag op de OZB voor niet-woningen treft dus alle bedrijven en instellingen.

Redelijk zou dan ook zijn dat alle bedrijven zeggenschap zouden moeten hebben over de besteding van de middelen in het fonds.

Ook zou het redelijk zijn om de extra middelen die door de opslag worden geïnd, ook ten goede te laten komen aan het gebied waar de middelen worden opgebracht.

Zo wordt in Leiden een deel van het fonds besteed aan kerstverlichting in het centrum, maar een ander deel komt ten goede aan de collectieve beveiliging van bedrijventerreinen. Daarbij moet wel in ogenschouw worden genomen, dat het Leidse ondernemersfonds jaarlijks met een bedrag van ruim € 800.000 wordt gevoed ! Een extra stijging van bijv. 2% in Nieuwkoop correspondeert met een bedrag van circa € 40.000 per jaar (uitgaande van tariefsstijging gebruikers én eigenaren niet-woningen).

De Experimentenwet BGV-zones

De Experimentenwet Bedrijfsgerichte Gebiedsverbetering (BGV) maakt het mogelijk dat ondernemers eenvoudiger gezamenlijk kunnen investeren in hun omgeving, waarbij alle ondernemers meebetalen. Het gaat om activiteiten die in het verlengde liggen van de publieke taak, zoals gezamenlijke inhuur van surveillancediensten, camerabewaking of de verwijdering van graffiti. De BGV heeft nog geen wettelijke rechtskracht en ligt thans voor behandeling bij de 2^e Kamer. Naar verwachting zal deze wet zeker niet eerder dan 1 januari 2009 in werking treden.

Een BGV-zone is een afgebakend gebied waarbinnen ondernemers gezamenlijk investeren in de aantrekkelijkheid en veiligheid van hun bedrijfsomgeving. Op initiatief van ondernemers kunnen alle gemeenten in Nederland overgaan tot het instellen van een BGV-zone in een bepaald gebied. Ondernemers richten een vereniging of stichting op. Als er voldoende draagvlak is onder de ondernemers in het voorgestelde gebied, zorgt de gemeente voor de inning van een bijdrage van alle ondernemers in de BGV-zone. Deze inkomsten komen ten goede aan de vereniging of stichting, die daarmee de afgesproken activiteiten uitvoert.

De experimentenwet BGV loopt tot 1 januari 2015. Voor 1 januari 2013 vindt een evaluatie plaats. Om een tijdige evaluatie mogelijk te maken, moeten de experimenten binnen twee jaar na inwerkingtreding van de wet van start gaan.

Inmiddels heeft de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) een forum van gemeentes opgericht, dat gezamenlijk gaat werken aan het opstellen van twee verordeningen die gemeenten moeten vaststellen om een BGV op hun grondgebied mogelijk te maken. Het gaat daarbij om een belastingverordening (voor het innen van het geld van de ondernemers) en een subsidieverordening (voor het uitkeren van het geld aan de BGV-organisatie). Onder andere de Gemeente Alphen aan den Rijn maakt deel uit van dit forum.

Overigens biedt het nieuwe wetsvoorstel de gemeente niet de mogelijkheid om zelf te bepalen waar een BGV-zone wordt ingesteld. Dat is namelijk geheel afhankelijk van het draagvlak bij de ondernemers in een bepaald gebied.

Aandachtspunten

De verordening kan pas in werking treden als uit een draagvlakmeting blijkt dat een bepaalde representatieve meerderheid van de ondernemers in het gebied het instellen van de BGV-zone steunt. Deze draagvlakmeting wordt door de gemeente georganiseerd. Het wetsvoorstel bepaalt nauwkeurig wanneer voldoende draagvlak aanwezig is. Hiervoor is een dubbele meerderheid in het wetsvoorstel opgenomen: 2/3 van het aantal bijdrageplichtige ondernemers, met een minimale respons van de helft van het totale aantal bijdrageplichtige ondernemers en 50% + 1 van de WOZ-waarde (eventueel ingedeeld in waardeklassen). Indien bijvoorbeeld een BGV-zone beoogd wordt op een bedrijvenlocatie met 150 ondernemers met bedrijfspanden met in totaal een vastgoedwaarde van 50 mln. moeten ten eerste minimaal 75 ondernemers zich voor of tegen uitspreken. Van deze 75 ondernemers moet minimaal tweederde van de ondernemers instelling van de BGV-zone steunen, in dit geval dus minimaal 50 ondernemers. Deze 50 ondernemers moeten gezamenlijk meer dan de helft van de WOZ-waarde vertegenwoordigen van de groep van 75 ondernemers die heeft gereageerd. Indien de 75 ondernemers gezamenlijk een WOZ-waarde van 80 mln. vertegenwoordigen, zullen de 50 ondernemers minimaal een WOZ-waarde van 40 mln. moeten vertegenwoordigen. Bij onvoldoende steun of een te lage respons op de draagvlakmeting kan de verordening niet in werking treden.

Uitgangspunten

De Experimentenwet BGV-zones kent de volgende uitgangspunten:

- Een BGV-zone is “van, voor en door ondernemers”. De initiatiefnemende ondernemers bepalen welke activiteiten zij in de BGV-zone willen ontplooiën, richten een vereniging of stichting op en gaan in overleg met de gemeente. Als de BGV-zone tot stand komt, wordt de opbrengst van de BGV-bijdrage als subsidie uitgekeerd aan de vereniging of stichting, die vervolgens zelf zorgt dat de activiteiten worden uitgevoerd.
- Instelling van een BGV-zone dient het gezamenlijk belang van de ondernemers en geschiedt tevens in het algemeen belang (bijvoorbeeld leefbaarheid of veiligheid). De gemeente beoordeelt of de activiteiten in voldoende mate het algemeen belang dienen.
- Een BGV-zone is voor aanvullende activiteiten ten opzichte van de diensten van de gemeente.
- Een BGV-zone kan alleen ingesteld worden als er aantoonbaar draagvlak is onder de ondernemers op de bedrijvenlocatie.
- De organisatie van de BGV-zone moet transparant en kostenefficiënt zijn en verantwoording afleggen aan de ondernemers in de BGV-zone.
- BGV-zones hebben een beperkte duur (maximaal vijf jaar). Om de BGV-zone te verlengen moet de procedure herhaald worden (een nieuwe verordening en een nieuw draagvlakonderzoek).

Indien een gemeente er voor kiest om mee te werken aan de totstandkoming van een BGV-zone is een aantal bestuurlijke inspanningen vereist.

- De gemeente zal op basis van overleg met de ondernemers (verenigd in een vereniging of stichting) een verordening moeten opstellen.
- Daaraan voorafgaand zal de gemeente in een uitvoeringsovereenkomst met de beoogde vereniging of stichting vastleggen welke activiteiten de subsidieontvanger moet verrichten. Hierin kunnen desgewenst ook afspraken gemaakt worden over het niveau van dienstverlening van de gemeente (het serviceniveau) en een eventuele aanvullende financiële bijdrage uit de eigen middelen van de gemeente.
- De gemeente zal bij gelegenheid van het opstellen van de verordening moeten toetsen of het initiatief van de ondernemers in overeenstemming is met dit wetsvoorstel, waaronder de vraag of de activiteiten die de ondernemers beogen in voldoende mate het algemeen belang dienen.
- De gemeente moet toetsen of er sprake is van voldoende draagvlak onder de bijdrageplichtigen.
- Bij voldoende draagvlak onder de ondernemers int de gemeente de BGV-bijdrage en keert deze uit aan de BGV-organisatie.
- De gemeente zal nagaan of de activiteiten op de juiste wijze worden uitgevoerd.

De Reclamebelasting

Deze belasting kan worden geheven van openbare aankondigingen die zichtbaar zijn vanaf de openbare weg. Belastingplichtig is degene die de reclame-uiting plaatst of degene die er rechtstreeks belang bij heeft. Het is een algemene zakelijke belasting; de opbrengst kan worden gestort in een zogenaamd ondernemersfonds. De tarieven zijn meestal gerelateerd aan de grootte van de reclame-uiting of zijn afhankelijk van aard, wijze (lichtreclame, vlag, e.d.) en tijdsduur van de reclame-uiting.

Reclamebelasting kan ook alleen voor een bepaald gebied van toepassing kan worden verklaard. Inmiddels zijn er tientallen gemeenten in Nederland die gebruik maken van het middel reclamebelasting ten behoeve van een ondernemersfonds.

Aandachtspunten bij de reclamebelasting zijn:

- het draagvlak bij de ondernemers;
- de perceptiekosten;
- de handhaving.

In een nader uit te werken voorstel kunnen bovenvermelde zaken worden uitgekristalliseerd.

Advies: voorlopig af te zien van deze mogelijkheid.

BIJLAGEN

- I. Raadgever gemeentelijke belastingen (VNG)
- II. Woonlastenmonitor 2008 (COELO)
- III. Motie 1 van de raad van 19 juni 2008
- IV. Motie 2 van de raad van 19 juni 2008
- V. Motie 3 van de raad van 6 november 2008
- VI. Schriftelijke vragen&antwoorden n.a.v. de thema avond belastingen voor de raad d.d. 29 januari 2009